

Program *forår 2018*

Når kunsten virker som en sten i skoen

Mogens Davidsen
Lektor i litteratur,
Syddansk Universitet

Velkommen til en ny sæson på Folkeuniversitetet

Programmet byder på mange gode oplevelser med viden. Tag med til vidensbrunch, lær at tænke med kunsten på Brandts eller løb en tur med forskeren. Vi har selvfølgelig også helt klassiske forelæsningsrækker og temadage på universitetet. Viden er grundlaget for indholdsrige samtaler i godt selskab, som vi håber, du vil få med dine nærmeste og med de mennesker, du møder på Folkeuniversitetet.

Med venlig hilsen

Ditte Løndahl Farup, programredaktør
Annette Hansen, sekretariatsleder

Indholdsfortegnelse

s. 3	Åbningsforelæsning	s. 30	Kommunikation og organisation
s. 4	Historie og arkæologi	s. 32	Pædagogik, psykologi og sundhed
s. 10	Tema: Skeletter	s. 36	Naturvidenskab og teknik
s. 14	Litteratur, musik, film og teater	s. 39	Folkeuniversitetets Syddanske Region
s. 18	Religion, teologi og filosofi	s. 40	Kunst og arkitektur
s. 22	Samfund og verden	s. 46	Praktiske oplysninger
s. 27	Rejs ud med Folkeuniversitetet	s. 48	Et sundere Fyn
s. 28	Droner holder styr på græskarrene		

Åbningsforelæsning: Ruslands undergang

Bent Jensen holder den traditionsrige åbningsforelæsning og fortæller om sin nye bog ”Ruslands undergang”. Natten mellem 6. og 7. november 1917 kuppete Lenin og bolsjevikkerne sig til magten i Petrograd. Bolsjevikkerne vandt ikke et folkeligt mandat ved et valg – de tog magten, og med den russiske revolution gik det gamle Rusland under. Et nyt, hidtil ukendt samfund skulle opbygges. Historiker, dr.phil. og forfatter Bent Jensen fortæller om Zardømmets fald og bolsjevikernes vej til magten i et uroligt og tumultarisk Rusland. Hvad var baggrunden for, at bolsjevikkerne kunne tage magten, hvordan kan man forklare årsagerne til, at de kunne vælte det gamle samfund og ikke mindst, hvordan kunne de holde sig ved magten? Det vil være muligt at købe bogen i forbindelse med forelæsningen.

Efter forelæsningen serveres der vin, vand og snacks.

Bent Jensen, professor emeritus

Holdnr: 1812-129

Dato: Mandag 31/1

Tid: 18.30-20.00

Pris: 70 kr. inkl. vin og snacks

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M, lokale 55

Historie og arkæologi

FRA SKANDINAVISK IMMIGRANT TIL AMERIKANER

"Lær sproget, flyt dig, gift dig med andre". Således lød en overskrift i Weekendavisen i forbindelse med forelæserens disputatsforsvar i 2017 på SDU. Overskriften henviser til skandinavernes udvandring til og success i det amerikanske samfund. I forelæsningsen sætter vi historisk perspektiv på nutidens aktuelle debat om immigration og integration i USA og i Europa. Det var en anden tid, men alligevel giver skandinavernes livsforløb forståelse for menneskelige reaktionsmønstre og ghettoers, religiøse lederes og den humane kapitalers indflydelse på det konkrete integrationsforløb.

Torben Grønnegaard Jeppesen, museumschef

Holdnr.: 1811-109

Dato: Tirsdag 20/3

Tid: 18.00-19.45

Pris: 150 kr. Studerende: 75 kr.

Sted: Syddansk Universitet Odense, Campusvej 55, 5230 Odense M

SKURKE OG HELTE I DANMARKSHISTORIEN

Forskellen mellem en skurk og en helt er først og fremmest øjnene, der ser. I denne forelæsningsrække vil fortællingerne om en række af de mest kendte skurke blive fortalt, og vi vil forsøge at se bag om myten for at forstå de forkætrede skæbner. Vi begynder med Ulfeldt, Griffenfeldt og Struensee, og går videre med Danmarks eneste diktator J.B.S. Estrup og slutter med Scavenius. Forelæsningserne bliver både blodige, farverige og underholdende, og sammen kommer vi lidt tættere på, hvilket stof helte og skurke egentlig er gjort af.

Asser Amdissen, cand.mag.

Holdnr.: 1811-109

Dato: Lørdag 7/4

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

GRÆKENLAND I EUROPA – FØR OG NU

Grækenland benævnes ofte som vores civilisations vugge – men hvorfor føler vi egentlig, at vi skylder den græsk kultur så meget? Hvordan kan det gå til, at vi har en stærk tilknytning til landets kultur, samtidig med at den moderne græske stat konstant har kurs mod bankerot og har svært ved at genfinde formen i EU efter finanskrisen? Hvilke begivenheder har sat sit præg på udviklingen i Grækenland før og nu, og har gjort grækerne både stærke og svage?

14/04 Annette Højen Sørensen, lektor, Haderslev Katedralskole

21/04 Trine Stauning Willert, ph.d.

Holdnr.: 1811-113

Dato: 2 lørdage, start: 14/4

Tid: 10.00-16.00

Pris: 650 kr. Studerende: 325 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ANTIKKENS SYV VIDUNDERE

Antikkens Syv Vidundere har været en kilde til fascination gennem årtusinder. De fantastiske bygningsværker vidner om de mægtige civilisationer, der har skabt dem, men deres ødelæggelse fortæller også historien om, at selv de mest glørværdige af menneskets aftryk på Jorden er forgængelige. Kun den gigantiske Kheops-pyramide står endnu, omgærdet af mystik, men den er et håndfast bevis på, at mennesker længe før vor tids skyskrabere og operahuse både har villet og kunnet skabe store og smukke bygningsværker. Forelæsningsrækken tager sit afsæt i den nye antologi "Antikkens 7 Vidundere" (Aarhus Universitetsforlag, 2017), som kan tilkøbes ved tilmelding.

19/02 Antikkens Syv Vidundere og De hængende haver i Babylon. Sine Grove Sackjær, postdoc, Accademia di Danimarca i Rom

26/2 Kheopspyramiden. Tine Bagh, museumsinspektør, Egyptisk samling, Ny Carlsberg Glyptotek

5/3 Kolossen på Rhodos. John Lund, seniorforsker, Antiksamlingen, Nationalmuseet

12/3 Fyrtårnet i Alexandria. Niels Bargfeldt, ph.d. postdoc, Accademia di Danimarca, Rom & Aarhus Universitet

19/3 Mausoleet i Halikarnassos. Poul Pedersen, professor MSO, dr.phil., Syddansk Universitet

26/3 Artemistemplet i Ephesos. Eva Mortensen, ph.d. i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet

2/4 Zeusstatuen i Olympia. Kristine Thomsen, ph.d.-studerende i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet

Holdnr.: 1811-022

Dato: 7 mandage, start: 19/2

Tid: 19.30-21.15

Pris: 750 kr. Studerende: 375 kr.

Sted: Syddansk Universitet Odense, Campusvej 55, 5230 Odense M

KAFFESLABBERAS OG NYDELSESMIDLERNES HISTORIE

Annette Hoff, der er historiker og seniorforsker i Den Gamle By, er i gang med at udgive en ny bogserie "Nydelsesmidlernes Danmarkshistorie". De to første bøger: "Den danske kaffehistorie" og "Den danske tehistorie" (Den Gamle By, 2015) udkom i efteråret 2015. Seriens tredje bind om "Den danske chokoladehistorie" er udkommet i efteråret 2016. Hør hende fortælle om danskernes dagligdag med kaffe og te siden 1660, helt op til vor egen tid. Et dybt greb i arkivernes og museernes samlinger har givet os helt ny viden om, hvordan udviklingen er gået fra 1700-årenes luksus til nutidens hverdagsforbrug. Det bliver også klart, hvorfor vi i dag er en nation af flest kaffedrikkere, skønt te var mest udbredt i 1700-årene. Der serveres (naturligvis) en kop dejlig kaffe og et stykke kage ved forelæsningsen.

Annette Hoff, seniorforsker, dr.phil., Den Gamle By i Aarhus

Holdnr.: 1811-020

Dato: Torsdag 22/2

Tid: 19.00-21.00

Pris: 175 kr. Studerende: 90 kr.

Sted: Historiens Hus, Klosterbakken 2, 1. sal, 5000 Odense C

HELGENER OG MIRAKLER: PÅ VEJ MOD MIDDELALDEREN 300-700

Den lutherske reformation smed helgenerne ud og mente, at vi skal henvende os direkte til Vor Herre. Men fra 300-1500 blev det taget for givet, at helgener er til stede for at bistå os. De indgår i "de helliges fællesskab" (communio sanctorum), og de er tilgængelige for os her på jorden. Til dette middelalderkursus vil vi gerne introducere nogle af disse helgener. Hvem var de? Hvad opnåede de? Hvorfor blev de fleste af dem kendt for mirakler? Og hvad er et mirakel i det hele taget? Vores fremgangsmåde bliver historien: Hvordan tænkte og følte mennesker i middelalderens verden?

07/02 Ørkenfædre (ca 350-450):
Var de helgener?

21/02 Martin af Tours (d. 397):
En helgen i levende liv

28/02 Augustin af Hippo (d. 430):
En kirkefader som helgen

07/03 Patrick (c. 390-461):
Irnernes skytshelgen

14/03 Benedikt af Nursia (d. ca. 550):
Mere end forfatteren til Munkereglen

21/03 Cuthbert (c. 634-87):
En angelsaksisk helgen

Brian Patrick McGuire, professor emeritus

Holdnr.: 1811-074

Dato: 6 onsdage, start: 7/2

Tid: 17.30-19.15

Pris: 650 kr. Studerende: 325 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230

Odense M

NEDSLAG I RENÆSSANCEN

Renæssancen i Europa udgør på mange måder indgangsportalen til vores egen tid og er en nøgle til at forstå den. Mere end nogen anden epoke i historien repræsenterer renæssancen et videnskæssigt nybrud. Fra renæssancen og ind i oplysningstiden sker der en gradvis vending bort fra den katolske kirke og dens tolkning af kristendommen, som i middelalderen havde været det primære orienteringspunkt, når sandheden om naturen, mennesket, moralen og statens forfatning skulle frem i lyset. Tabet af dette orienteringspunkt efterlod et tomrum, som blev udfyldt ved at genopdage antikkens menneskesyn og verdensanskuelse. Menneskets rolle i verden blev nu forstået ud fra menneskets egen natur, snarere end Guds plan. Tilsvarende begyndte man med naturvidenskabens fremkomst at forklare tingene ud fra deres egen natur, og ikke længere ud fra en guddommelig forordning. Kurset vil give et overblik over den ændring i menneske- og natursyn som fandt sted i renæssancen, og de konsekvenser det havde for opfattelsen af samfundet – staten, retten og moralen. Der vil blive trukket linjer tilbage til middelalderen og især antikken, med henblik på at afdække lighedspunkter og forskelle. Vi skal se hvilken betydning filosoffer som Platon og Aristoteles, men også den senmiddelalderlige kirkekritiker William af Ockham har haft vores moderne samfunds- og virkelighedsopfattelse

20/02 Historisk overblik. Klaus Pehrsson, cand.phil.

27/02 Musikken i renæssancen. Ture Bergstrøm, musikhistoriker

06/03 Videnskabens udvikling. Morten Fink-Jensen, lektor, Københavns Universitet

13/03 De geografiske landvindinger og opdagelser. Jakob Tullberg, post.doc., Københavns Universitet

20/03 Kanonisk ret. Morten Kjær, adjunkt, Syddansk Universitet

03/04 Hekseprocesser. Maria Nørby Pedersen, ph.d.-studerende, Aarhus Universitet

10/04 Politiske spændinger. Forelæser oplyses senere

17/04 Kirkebygninger og præster efter reformationen. Forelæser oplyses senere

24/04 Hans Tausen. Lars Bisgaard, lektor, Syddansk Universitet

01/05 Baggrunden for det naturvidenskabelige gennembrud - i antikkens og senmiddelalderens filosofi. Klaus Pehrsson, cand.phil.

08/05 Reformationen og ændringer i opfattelsen af forholdet mellem individ, stat og kirke. Klaus Pehrsson, cand.phil.

15/05 Udviklingen af naturretten i senrenæssancen 1. Klaus Pehrsson, cand.phil.

22/05 Udviklingen af naturretten i senrenæssancen 2. Klaus Pehrsson, cand.phil.

Holdnr.: 1811-163

Dato: 13 tirsdage, start: 20/2

Tid: 18.00-19.45

Pris: 1350 kr. Studerende: 675 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ADEL OG FYNKE HERREGÅRDE

I 1911 kunne man i Politiken læse, at Fyn var som et stykke fluepapir med adelige i hobetal, der sugede kraft og næring ud af det omgivende samfund. Dette politiske udsagn var typisk for tiden, men anskueliggør, at Fyn er en landsdel, hvor herregårdene lå tæt, og adelen var særdeles synlig. Adelen og dens herregårde indtog tidligere en dominerende plads i politik og samfundsliv. Ved enevældens indførelse i 1660 mistede adelen sine politiske rettigheder og sit monopol på at eje jordegods. Fra nu af kunne enhver, der havde penge, købe jordegods, ligesom kongen nu kunne ophøje, hvem han ville, til adelstanden. Med udgangspunkt i to fynske herregårdes historie vil de vigtigste af disses adelige og borgerlige ejere gennem tiden, deres skæbner og samfundsmæssige roller blive præsenteret. Flere af disse ejere havde danmarkshistorisk betydning, så foredragene vil derved også blive et blik på danmarkshistorien fra en lidt skæv og utraditionel vinkel. Forelæsningsrækken er lavet i samarbejde med Historisk Samfund for Fyn, der i 2018 arrangerer udflugter til både Fraugdegård og Nakkebølle.

11/04 Brockenhuusernes Nakkebølle. Rasmus Agertoft, cand.mag.

18/04 Fraugdegård. Michael Bregnsbo, lektor, Syddansk Universitet

Holdnr.: 1811-075

Dato: 2 onsdage, start: 11/4

Tid: 18.30-20.15

Pris: 250 kr. Studerende: 125 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KUNDSKAB OG KAFFE PÅ MØNTERGÅRDEN

På Møntergården arbejdes der året rundt med viden om fortiden og historien. Nu får du mulighed for at få et unikt kig ind i museets hverdag og få viden om aktuel forskning og nye udgravningsresultater, når Møntergården i samarbejde med Folkeuniversitetet inviterer indenfor til "Kundskab og kaffe" én gang hver måned i hele 2018. Museet serverer formiddagskaffe og brød, som du kan nyde, mens nogle af museets historikere, konservatorer og arkæologer leverer oplæg om forskellige emner – blandt andet Mystiske linjer i landskabet, TV2s historie, Der går Odense i den, Drømmen om Kina og mange andre. Hvert oplæg varer ca. 45 minutter, og billetprisen inkluderer både kaffe, oplæg og entré til alle museets udstillinger, som man frit kan besøge efterfølgende.

21/02 Natskyggen – livet og døden i romersk jernalder. Museumsinspektør Jakob Bonde og konservator Jannie Amsgaard Ebsen, Odense Bys Museer

14/03 Kan man kassere kulturarven? Overinspektør Anders Myrtue og videnskabelig assistent Joachim Allouche, Odense Bys Museer

11/04 Der går Odense i den. Historiker og ph.d. Sissel Bjerrum Fossat, Odense Bys Museer

16/05 Mystiske linjer i landskabet. Museumsinspektør Michael Borre Lundø, Odense Bys Museer

13/06 Lotzes have – en foranderlig grøn plet i byen. Jakob Tue Christensen, museumsinspektør og Dyveke Skov Larsen, museumsinspektør, Odense Bys Museer

15/08 Fra Odins stad til moderne storby – Odenses identiteter i 500 år. Museumsinspektør Camilla Schjerning, Odense Bys Museer

12/09 Drømmen om kina. Museumsinspektør Niels Bjørn Friis, Odense Bys Museer

10/10 Dus med dyrene i middelalderen. Arkæolog Kirstine Haase og konservator Jannie Amsgaard Ebsen, Odense Bys Museer

14/11 TV2 - kan man sende moderne tv fra et kvægtorv i provinsen? Historiker og ph.d. Sissel Bjerrum Fossat, Odense Bys Museer

12/12 Den gode gamle jul. Museumsinspektør Dyveke Skov Larsen, Odense Bys Museer

Dato: Onsdage, start: 21/2

Tid: 10.30-11.30

Pris: 75 kr. pr. gang

Sted: Møntergården, Overgade 48, 5000 Odense C

Har du fundet et spændende forløb? Tilmeld dig på fuodense.dk

SKELETTERNE FORTÆLLER

Antropologisk afdeling (ADBOU) ved Syddansk Universitet opbevarer skeletresterne af mere end 16.000 mennesker, der levede i Danmarks fortid. Skeletterne rummer værdifuld viden om liv og sundhed hos fortidens mennesker. Gennem en række forelæsninger fortæller forskere tilknyttet afdelingen om deres arbejde og om den viden, der kommer ud af skeletstudierne.

05/04 Skeletsamlingen ADBOU. Dorthe Dangvard Pedersen, postdoc, Syddansk Universitet

12/04 Hvor kommer danskerne fra? Hans Christian Petersen, lektor, Syddansk Universitet

19/04 Kalvehavegård 2017 – New finds from a Bronze Age excavation at Kertemindesfjord. Svenja Weise, postdoc, Syddansk Universitet
OBS: Forelæsningen foregår på engelsk

26/04 Sex, Survival and Subsistence – Lessons from Scandinavian Skeletons. Svenja Weise, postdoc, Syddansk Universitet
OBS: Forelæsningen foregår på engelsk

03/05 På sporet af tuberkulose og spedalskhed i fortiden. Dorthe Dangvard Pedersen, postdoc, Syddansk Universitet

10/05 Vold og drab i middelalderen. Peter Tarp, antropolog, Syddansk Universitet

17/05 Hoveder og højder – hvad skeletmål siger om livet i middelalderen. Jesper Boldsen, lektor, Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-108

Dato: 7 torsdage, start: 5/4

Tid: 18.15-20.00

Pris: 750 kr. Studerende: 375 kr.

Sted: ABDOU, Lucernemarken 20, 5260 Odense S

FREDET OG HVAD SÅ? BYGNINGSFREDNING I 100 ÅR: OLUF BAGERS GAARD

Allerede i 1918 blev de første bygninger i Odense fredet. Fredningerne har i flere tilfælde reddet bygningerne fra at blive revet ned og har på den måde været med til at sikre, at byens historie er repræsenteret af bygninger med væsentlige arkitektoniske og kulturhistoriske værdier. Byvandringen fører os rundt til nogle af de væsentligste fredede bygninger i Odense centrum, opført fra år 1500 og helt op i 1900-tallet. Undervejs vil der blive fortalt om bygningernes historie, og hvilken betydning fredningerne har haft for bygningerne og byen.

Jan Bo Jensen, Museumsinspektør, arkitekt, Odense Bys Museer

Holdnr.: 1811-122

Dato: Onsdag 6/6

Tid: 19.00-20.45

Pris: 190 kr. Studerende: 105 kr.

Sted: Mødested: Møntergården v/ porten, Overgade 50, 5000 Odense C

FREDET OG HVAD SÅ? BYGNINGSFREDNING I 100 ÅR: BESØG PÅ ODENSE SLOT

Danmarks fredede bygninger udgør i dag en skat, som fortæller om kultur- og arkitekturhistorie. De fredede bygninger rummer desuden æstetiske kvaliteter, der forskønner vores bymiljøer og kulturlandskab. At så mange historisk betydningsfulde bygninger er bevaret skyldes en stor indsats fra foreninger, markante enkeltpersoner og statens lovgivning. Debatten om bevaring af vores bygningskultur begyndte under industrialiseringen i sidste del af 1800-tallet. Efter flere årtier og nogle omdiskuterede nedrivningssager vedtog Folketinget Bygningsfredningsloven i 1918. Siden har lovgivningen og forvaltningen af den ændret sig med tidens syn på kulturhistorie og arkitektur. Senest er en storstilet gennemgang af alle landets fredede bygninger sat i gang.

Jens Toftgaard, kulturarvschef og Jan Bo Jensen, museumsinspektør, arkitekt, Odense Bys Museer

Holdnr.: 1811-121

Dato: Onsdag 2/5

Tid: 19.00-20.45

Pris: 150 kr. Studerende: 75 kr.

Sted: Odense Slot, Nørregade 36-38, 5000 Odense C

MADKULTUR FRA OLDTID – MIDTEN AF 1800-TALLET

Et foredrag som kommer bag om måltidets kulturhistorie – råvarerne, tilberedningen og serveringen gennem tiderne. Vi skal i køkkenet, i haven, på marken og selvfølgelig skal vi have et spændende kig på de gamle danske kogebøger. Foredragsholder er museumsinspektør og madhistorier Bettina Buhl, som arbejder med forskning og formidling af måltidets kulturhistorie på Det Grønne Museum. Denne dag er der også rabarber-dag i Den Fynske Landsby, så glæd dig til at opleve en sommerdag i de skønne omgivelser ledsaget af smagen af den skønne frugt.

Bettina Buhl, Museumsinspektør, Gl. Estrup Herregårdsmuseum

Holdnr.: 1811-157

Dato: Søndag 3/6

Tid: 13.30-15.00

Pris: 200 kr. Studerende: 100 kr.

Sted: Den Fynske Landsby, Sejerskovvej 20, 5260 Odense S

MADKULTUR FRA MIDTEN AF 1800-TALLET OG FREM TIL 1970-ERNE

Et foredrag som kommer bag om måltidets kulturhistorie – råvarerne, tilberedningen og serveringen gennem tiderne. Vi skal i køkkenet, i haven, på marken, og selvfølgelig skal vi have et spændende kig på de gamle danske kogebøger. Foredragsholder er museumsinspektør og madhistorier Bettina Buhl, som arbejder med forskning og formidling af måltidets kulturhistorie på Det Grønne Museum. Denne dag er der også æbledag i Den Fynske Landsby, så glæd dig til et besøg i den efterårspyntede landsby.

Bettina Buhl, Museumsinspektør, Gl. Estrup Herregårdsmuseum

Holdnr.: 1811-158

Dato: Søndag 7/10

Tid: 13.30-15.00

Pris: 200 kr. Studerende: 100 kr.

Sted: Den Fynske Landsby, Sejerskovvej 20, 5260 Odense S

Rabarberne kom til Danmark i 1830'erne, og var allerede fra 1860'erne en hyppig beboer i de danske haver

Knogler fra Ribe skal hjælpe med at opklare drabelige mysterier

Undersøgelser af skeletter fra Ribe har afsløret, hvornår danske kvinder begyndte at blive ældre end deres mænd. Metoden skal nu bruges i efterforskningsarbejde

På Peter Tarps arbejdsplads er der skeletter i både skabe og skufferne. Resterne af omkring 17.000 afdøde danskere er opbevaret her i SDU's skeletbibliotek (ADBOU) på Retsmedicinsk Institut.

Samlingen fortæller historien om, hvordan danskerne gennem tiden har været plaget af sult og underernæring, høj børnedødelighed og epidemier som spedalskhed, tuberkulose og pest.

Men for forskerne har det i forbindelse med skeletfund været behæftet med stor usikkerhed at anslå, hvor gammel en person nåede at blive. Det har ført til en opfattelse af, at næsten ingen personer, der levede før reformationen i 1536, blev mere end 50 år gamle.

Nu er det imidlertid lykkedes det internationale forskerhold, som Peter Tarp er en del af, at udvikle nye metoder, der giver mulighed for at vurdere langt mere præcist, hvor gamle folk blev.

Især kvinders levetid begynder at stige markant efter reformationen i 1536.

Peter Tarp, retsantropolog

—Metoderne, man hidtil har benyttet til at aldersbestemme et fuldvoksnet skelet, har været ganske usikre. Enten har man kigget på forandringer på personens bækken eller kraniets

sammen-voksning, og det betød, at det eksempelvis var meget vanskeligt at afgøre, om en per-

son blev 40 eller 70 år gammel, siger retsantropolog Peter Tarp, der netop har forsvaret sin ph.d.-afhandling på SDU.

Låret afslører alder

Peter Tarp er en del af et internationalt forskerhold, der har studeret skeletsamlinger i Knoxville, Tennessee i USA, Pretoria i Sydafrika, Chiang Mai i Thailand og Coimbra i Portugal. Efter at have undersøgt 1.700 skeletter, hvor man i forvejen kendte alderen på de afdøde, er forskerne nået frem til godt 60 forskellige

Eksempelvis sidder der en rem af brusk på et ribben, som omkring en bestemt alder begynder at blive mere forbenet.

Peter Tarp har forsket specifikt i aldersforandringer i lårbensknoglen. Inden for et område på fem centimeter er der tre målepunkter, som han kan bedømme med det blotte øje, uden så meget som at bruge en lineal.

Ud fra målepunkterne kan retsantropologen afgøre, om personen er under 35 år, mellem 35 og 45 år, mellem 45 og 55 år eller over 55 år.

Retsantropolog Peter Tarp har været med til at udvikle en ny metode til at aldersbestemme skeletfund. I baggrunden ses datteren Sophie, der i efterårsferien var med sin far på arbejde. Foto: Lars Skaaning.

— Ved ledbåndet sidder en lille hulning. Med alderen bliver hulningen mere forreven, skarpere optrukket, og der bliver udviklet nogle spidse gevækster. Det er en udvikling, der vil være tydelig fra 40-års-alderen. Alene ved at undersøge dette lille område kan vi lettere afgøre, hvor fremskreden en alder personen havde på dødstidspunktet.

Kvinder blev ældre

Peter Tarp har under sine undersøgelser stået med Danmarkshistorien mellem hænderne. Skeletbiblioteket på Retsmedicinsk Instituts antropologiske afdeling råder over en samling på 1.400 skeletter, der har levet i Danmarks ældste by, Ribe. Det var her, munken Ansgar byggede Danmarks første kirke, og arkæologer har fundet gravsteder fra omkring år 900. Det betyder, at skeletsamlingens kontinuitet er unik på verdensplan, fordi den består af folk fra vikingetiden frem til 1800-tallet.

Med de mere nøjagtige aldersbestemmelser har forskerne nu fået et mere præcist billede af, hvor gamle danskerne er blevet op gennem historien.

— Vikinger og middelalderfolk blev cirka lige gamle – der var ikke den store forskel. Men begge køn begynder at leve længere efter middelalderen, og især kvinders levetid begynder at stige markant efter reformationen i 1536, siger Peter Tarp. Nye beregninger viser, at kvinders gennemsnitlige levealder i løbet af 1500- og 1600-tallet steg fra 37 år til 43 år. Generelt døde folk ofte af

BYG VIDERE PÅ DIN KARRIERE

domme som influenza og lungebetændelse eller udbrud af lidelser, som vi i dag betragter som børnesygdomme, blandt andet mæslinger og røde hunde.

— Vi har ikke nogen entydig forklaring på, hvorfor kvinderne begynder at blive ældre på det tidspunkt. Det er nok i mindre grad et evolutionært spørgsmål, end det er en kombination af, at levestandard, kost og lægevidenskab begynder at blive bedre, siger Peter Tarp.

Redskab i efterforskning

Studierne i aldersbestemmelse er finansieret af det amerikanske justitsministerium. I USA finder man ofte skeletter eller uidentificerbare lig, og justitsministeriet har ønsket et bedre redskab til at komme nærmere identiteten på en såkaldt "John Doe".

Metoden skal nu udvikles til et computerprogram, hvor efterforskere kan indtaste data fra de forskellige knogler og led, som tilsammen giver en indikation af personens alder. Programmet vil også blive tilgængeligt for danske antropologer og efterforskere, som af og til bliver involveret i sager med ligfund.

— Vores analyser indgår i identifikationsarbejdet sammen med DNA, fingeraftryk og undersøgelser af tandsæt. Til forskel fra de øvrige metoder, som kan give et sikkert match på en person, er vores analyser mere generelle og kan give en vurdering af køn og alder. I praksis kan det være, at instituttet modtager en legemsdel, hvor kødet eventuelt er nødt til at blive kogt af, før vi kan foretage vores undersøgelser, siger Peter Tarp.

Han peger på, at metoden også vil være nyttig i forhold til at identificere fund i massegrave.

Af Jacob Stenz, jaes@sdu.dk

Blå bog

Peter Tarp er antropolog og ansat på SDU's Retsmedicinske Institut, Antropologisk Afdeling (ABDOU). Han er en del af et forskerhold, som, under ledelse af professor George Milner fra PennState University i USA og professor Jesper Boldsen fra SDU, skal udvikle nye metoder til aldersbestemmelse af skeletter. Projektet er finansieret af det amerikanske justitsministerium, National Institute of Justice.

Kontakt: ptarp@health.sdu.dk

FAKTA

Skeletsamlingen

Skeletsamlingen på ABDOU består udelukkende af arkæologisk udgravede skeletter fra nedlagte kirkegårde og har skeletter fra bronzealderen og frem til år 1800.

EFTER- & VIDERE- UDDANNELSE

LÆS MERE PÅ

SDU.DK/EFTERUDDANNELSE

Litteratur, musik, film og teater

VIDENSBRUNCH: BRUCE SPRINGSTEEN

Vi starter med en lækker brunchbuffet, juice, kaffe og te. Forelæsningen byder på et nuanceret portræt af Bruce Springsteen i dialog med hans seneste selvbiografi. Vi får også et tydeligt indblik i temaerne i Springsteens pladeproduktion. Til slut vil der være en oplæsning fra Neal Ashley Conrad Things egen hyldest til Springsteen og "The River" (1980), en bog med titlen "Floden" (Plagiat, 2016).

Program

10.00-11.00: Brunchbuffet, juice, kaffe og te
11.15-13.00: Forelæsning og spørgsmål fra publikum

Neal Ashley Conrad Thing, mag. art. og ph.d., litteraturvidenskab

Holdnr.: 1811-023

Dato: Lørdag 17/3

Tid: 10.00-13.00

Pris: 250 kr. inkl. brunchbuffet

Sted: Syddansk Universitet Odense, restauranten på 2. sal og lokale 100, Campusvej 55, Hovedindgangen, 5230 Odense M

TAG MED I BIOGRAFEN: EASY RIDER

Dennis Hoppers instruktørdebut fra 1969 er en hyldest til det amerikanske landskab og den amerikanske drøm tilsat alle tiders hotte lydspor og er samtidig en svidende refleksion over et samfund i krise, der rækker langt ud over sin tid. Som instruktør af Easy Rider tændte Hopper sammen med skuespillerne Peter Fonda og Jack Nicholson for alvor gnisten til en ny amerikansk filmepoke. Forfatter og musikkritiker Klaus Lynggaard introducerer filmen. Det er muligt at spise i Cafebiografen efter arrangementet, og det vil være en god ide at reservere bord på tlf. 66 13 16 16.

Klaus Lynggaard, forfatter og musikkritiker

Holdnr.: 1811-139

Dato: Torsdag 22/3

Tid: 16.00-18.00

Pris: 230 kr. Studerende: 155 kr. inkl. biografbillet

Sted: Cafébiografen, Brandts Passage 39-41, 5000 Odense C

FRANSK KULTURFORMIDLING: LEÏLA SLIMANIS FORFATTERSKAB

Den fransk-marokkanske forfatter og journalist Leïla Slimani har på relativt få år markeret sig som en stærk stemme i diskussionerne om det moderne menneskes livsvilkår. Slimani udtrykker sig både i litteraturens og i journalistikkens form. Slimani har gentagne gange udtalt, at hun er 'ambassadør for ingenting', og at litteraturen for hende er et frihedsrum, hvor hun kan træde frem som en menneskelig stemme uden at lade sig reducere til en nationalitet, en religion eller et køn. Leïla Slimani kommer vidt omkring i sine tekster, der spænder fra nymfomani over den perfekte barnepiges drab på familiens børn til det det hykleri, der indhyller marokkanernes sexliv. Hendes tekster handler om mennesket, der er fanget mellem det omgivende samfunds pres og sit eget behov for at definere sig selv, for at høre til. Kurset vil introducere til Leïla Slimanis forfatterskab og nogle af de problemstillinger, hun behandler, fx omkring retten til at bestemme over sin egen krop. På kurset vil vi læse "Chanson douce" og "Le diable est dans les détails". OBS! Kurset foregår på fransk.

Helle Andersen, undervisningsassistent, Syddansk Universitet

Holdnr.: 1811-136

Dato: 9 tirsdage, start: 30/1

Tid: 17.00-18.45

Pris: 950 kr. Studerende: 475 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

TRE AF SHAKESPEARES BEDSTE

Interesserer du dig for Shakespeare men mangler en introduktion til hans fantastiske teaterstykker? Så er denne lørdag helt sikkert noget for dig. I løbet af dagen vil Shakespeare-oversætteren Niels Brunse fortælle om skuespillene 'Kong Lear', 'En skærsommernatsdrøm' og 'Hamlet'. Alle tre stykker har store psykologiske dybder og sproglige udfordringer, som vil blive endevendt og diskuteret, ligesom der vil blive kastet lys over de forskellige måder, stykkerne har været spillet på til forskellige tider. Kom til en lærerig lørdag, og bliv klogere på en af den vestlige litteraturhistories største sprogkevilbrister gennem tiden.

Program:

11.00-11.20 Introduktion til kurset
11.20-13.00 Kong Lear
13.00-13.30 Frokostpause
13.30-15.10 En skærsommernatsdrøm
15.10-15.20 Pause
15.20-17.00 Hamlet

Niels Brunse, oversætter, ph.d.

Holdnr.: 1811-065

Dato: Lørdag 24/2

Tid: 11.00-17.00

Pris: 350 kr. Studerende: 175 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

FØL MED LITTERATUREN

Litteraturen sætter ord på følelser, som vi alle kender. Det kan være den svære ensomhed, den tunge skyldfølelse eller den rasende vrede. Litteraturen rummer det hele og giver os mulighed for at gøre erfaringer på afstand. Vi genkender vores egne problemer i karakterernes og overværer deres håndtering af dem, eller vi søger ly for verden i et digt om kærlighed. I denne forelæsningsrække vil du finde ud af, hvad man i litteraturen har tænkt og erfaret om alverdens sindstemninger. Du vil få indblik i de litterære erfaringer og måske selv få sat dit sind i svingninger.

01/02 **Uhygge.** Jacob Bøggild, professor MSO, Syddansk Universitet

08/02 **Tilgivelse og skyld.** Neal Ashley Conrad, ph.d.

22/02 **Ensomhed.** Johs. Nørregaard Frandsen, professor i litteratur, Syddansk Universitet

01/03 **Kærlighed.** Camilla Schwartz, adjunkt, Syddansk Universitet

08/03 **Vrede.** Neal Ashley Conrad, ph.d.

Holdnr.: 1811-009

Dato: 5 torsdage, start: 1/2

Tid: 17.30-19.15

Pris: 550 kr. Studerende: 225 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

TIL KAMMERMUSIK MED FOLKEUNIVERSITETET

I et arrangement med KAMMERMUSIK ODENSE vil deltagerne blive introduceret til en central kompositionsform i kammermusikken – strykekvartetten. Hvad er en strykekvartet egentlig? Hvordan opstod den? Hvordan har den udviklet sig i tidens løb? Hvilke udtryksmuligheder ligger der i den specifikke instrumentsammensætning? Med udgangspunkt i strykekvartetter af Schubert og Brahms vil violinisten Marianne Granvig indvie os i strykekvartetens verden. Efter foredraget er der kammerkoncert med "Poseidonkvartetten" med musik af Schubert og Brahms.

Marianne Granvig, Violinist

Holdnr.: 1811-132

Dato: Lørdag 10/3

Tid: 15.00-18.00

Pris: 150 kr.

Sted: Valgmenigheden, Dronningensgade 2, 5000 Odense C

NYERE DANSK LITTERATURHISTORIE PÅ ÉT SEMESTER

Den danske litteraturhistorie er mangfoldig. Men hvordan er det nu lige, det hele hænger sammen? Hvad kom først? Hvad gjorde forfatterne op med? Og i hvilken retning skubbede de litteraturen? Tag med på rejse i litteraturhistorien – fra det moderne genembruds samfundsorienterede realisme til 00'ernes selvfremsstillingstendenser.

19/02 Det moderne genembrud. Ulrik Lehrmann, lektor, Syddansk Universitet

26/02 Det sjælelige genembrud og vitalismens kropsdyrkelse. Malene Breunig, lektor, Syddansk Universitet

05/03 Avantgarde. Mogens Davidsen, lektor, Syddansk Universitet

12/03 Modernismens former og fraktioner. Anders Juhl Langscheidel Rasmussen, post.doc., Syddansk Universitet

19/03 70'erne. Dag Heede, ph.d., Syddansk Universitet

09/04 80'erne. Lars Handesten, lektor, Syddansk Universitet

16/04 90'erne: Rittersport og verdensvendt litteratur. Anita Nell Bech Albertsen, lektor, Syddansk Universitet

23/04 Hullet i nullerne. Jon Helt Haarder, lektor, Syddansk Universitet

30/04 MIG MIG MIG og sammen redder vi verden. Camilla Schwartz, lektor, Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-064

Dato: 9 mandage, start: 19/2

Tid: 18.00-19.45

Pris: 950 kr. Studerende: 475 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KNÆK LITTERATURENS KODER

Hver litterær genre har sine særlige kendetegn, som vi vil dykke ned i. Hvordan læses en novelle? Et eventyr? Et digt? En roman? Litteraturen bruger kodesprog: symboler, metaforer og mange andre fortælle tekniske greb. For at forstå litteraturens skjulte lag skal den fortolkes, og dens strukturer afdækkes. Som eksempler læses og diskuteres en række af de allerbedste tekster i dansk litteratur inden for forskellige genrer. Det vil være en fordel (men ikke en betingelse), at deltagerne har læst de relevante tekster til hver gang.

07/03 Novellen: Steen Steensen Blicher: Sildig Opvaagen

14/03 Folkeeventyret: Kong Lindorm

21/03 Kunsteventyret: H.C. Andersen: Rejsekammeraten

04/04 Folkevisen: Marsk-Stig viserne

11/04 Lyrikken: ohs. V. Jensen: Paa Memphis Station

18/04 Romanen: J.P. Jacobsen: Fru Marie Grubbe

Leif Søndergaard, lektor emeritus, Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-059

Dato: 6 onsdage, start: 7/3

Tid: 19.00-20.45

Pris: 650 kr. Studerende: 325 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VERDENSLITTERATURENS MONSTER- OG MESTERVÆRKER

Kom helt tæt på fire af verdenslitteraturhistoriens største mesterværker fra 1950-1975. Forelæsningerne foregår i annekset bag Dalum Kirke, hvor det er muligt at købe kaffe eller te og en småkage for 5 kr. Det er ingen forudsætning for at deltage, at man har læst værkerne.

03/04 John Fowles: Den franske løjtnants kvinde. Claus Schatz-Jakobsen, lektor, Syddansk Universitet

17/04 Günter Grass: Bliktrommen. Neal Ashley Conrad, ph.d.

01/05 Jean-Marie Gustave Le Clézio: Ørken. Morten Nøjgaard, professor, Syddansk Universitet

15/05 Primo Levi: Hvis dette er et menneske. Pia Schwarz Lausten, lektor, Københavns Universitet

Holdnr: 1811-072

Dato: 4 tirsdage, start: 3/4

Tid: 19.00-20.45

Pris: 450 kr. Studerende: 225 kr.

Sted: Dalum Kirke, Dalumvej 112B, 5250 Odense SV

Få inspiration til nye læseoplevelser

TAG MED I ODEON: FORBRÆNDT

Da tvillingerne Janine og Simon mister deres mor, bliver det begyndelsen på en følelsesladet opdagelsesrejse i morens historie, men også i deres egen. Modvilligt tager tvillingerne ud på hver deres rejse, som fører dem til morens hjemland. Bid for bid optræver de hendes brutale livshistorie fra ung forelsket pige til vred partisanriger og torturoffer. Men brikkerne i puslespillet om morens fortid afslører også en grusom og ubærlig familiehemmelighed. Forfatteren Wajdi Mouawad er født i 1968 i Libanon. Som 8-årig flygtede han med sin familie ud af landet. I sit voksne liv har han været både skuespiller, instruktør, dramaturg og kunstnerisk leder.

Program

Introforelæsning, scenekantsamtale, middag inkl. et glas vin, vand eller øl og teaterforestilling. Find hele programmet på hjemmesiden.

Holdnr: 1811-162

Dato: Onsdag d. 28/2 og onsdag 7/3

Tid: 18.30-20.15 og 17.15-22.00

Pris: 550 kr. inkl. teaterbillet og middag med vin

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M og ODEON

VIDENSBRUNCH: NEIL YOUNG

Vi starter med en lækker brunchbuffet, juice, kaffe og te i restauranten på 2. sal. Dernæst skal vi lytte til et musikforedrag om Neil Young: "Flænset daggry – Neil Young i ord, lyd og billeder. På opdagelse i den canadiske sangskriver og rockmusiker Neil Youngs univers". Foredraget præsenterer den unikke sammensathed i den youngske produktion fra de tidligste tiltag i grupper som Buffalo Springfield over hans skelsættende ballader som solist og det potente samarbejde med Crazy Horse.

Neal Ashley Conrad, ph.d.

Holdnr: 1821-002

Dato: Lørdag 29/9

Tid: 10.00-13.00

Pris: 275 kr. inkl. brunchbuffet

Sted: Syddansk Universitet, lokale 110, Campusvej 55, indg. A, H eller J, 5230 Odense M

TAG MED I BIOGRAFEN: MICHAEL STRUNGE

Kom helt tæt på digteren Michael Strunge til en temaaften efterfulgt af biografur. På temaaftenen går vi i dybden med Michael Strunges poesi, inspirationer og billedverden og kaster lys over hans digte, digtsamlinger, Bowie-fascinationen og drømmen om en større tilværelse. Torsdagen efter tager vi i Nicolai Bio til visning af den nye dokumentarfilm "Væbnet med ord & vinger" af Torben Skjødt Jensen. Gennem interviews med mennesker som personligt kendte Strunge, fx tidligere kæresten, venner og kollegaer, tegner filmen et billede af mennesket Michael Strunge og hans rejse til centrum af en ny generation af digtere i starten af 80'erne.

30/1 17.30-19.15: Forelæsning ved Neal Ashley Conrad, ph.d. Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

06/02 16.00-18.00: Film: "Væbnet med ord & vinger". Sted: Cafébiografen, Brandts Passage 39-41, 5000 Odense C

Holdnr: 1811-137

Tid: 17.30-19.15 og 16.00-18.00

Dato: 2 tirsdage, start: 30/1

Pris: 330 kr. Studerende: 205 kr. inkl. biografbillet

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M og Cafébiografen, Brandts Passage 39-41, 5000 Odense C

VIDENSBRUNCH: NÅR KUNSTEN VIRKER SOM EN STEN I SKOEN

Vi starter med en lækker brunchbuffet, juice, kaffe og te i restauranten på 2. sal. Dernæst skal vi lytte til en forelæsning om, hvordan litteratur, musik og billedkunst kan udfordre vores trang til at lave en fortælling om verden i stedet for at "forstå" verden. Ved hjælp af tekster, musik og billeder af bl.a. Johannes V. Jensen, Richard Wagner, Lars von Trier og Pablo Picasso skal vi se på, hvordan disse kunstnere leger med vores hjernes forudfattede forventning til virkelighedens karakter.

Mogens Davidsen, lektor, ph.d., Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-138

Dato: Lørdag 10/3

Pris: 275 kr. inkl. brunchbuffet

Sted: Syddansk Universitet Odense, lokale 100, Campusvej 55, Hovedindgangen

MUSIKKENS MESTERVÆRKER

Kom og få mere ud af musikken! Forelæsningsrækken dykker ned i nogle berømte musikværker indenfor flere århundreders musik. Du får lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og samtidig får du en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed bliver du rustet til at få endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører netop et af disse udvalgte mesterværker, som både glæder og overrasker. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

03/04 Tjajkovskij: Symfoni nr. 4

10/04 Rossini: Barberen i Sevilla

17/04 Vivaldi: De fire årstider

01/05 Brahms: Ein deutsches Requiem

08/05 Ravel: Bolero

Leif V. S. Balthzersen, mag.art.

Holdnr: 1811-060

Dato: 5 tirsdage, start: 3/4

Tid: 18.00-19.45

Pris: 550 kr. Studerende: 275 kr.

Sted: Borgernes Hus, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

Gode oplevelser med viden

Religion, teologi og filosofi

HØJE TIDER

Kirkeåret går sin gang fra første søndag i advent til sidste søndag i kirkeåret. Det tilskrives ganske vist kristendommen, at vi har en lineær tidsforståelse med fortid, nutid og fremtid: skabelse, åbenbaring og de sidste tider. Men denne forståelse kommer i kirkeårets gang til udtryk som noget cirkulært, noget der gentager sig år efter år og derved indrammer vort liv. Det siges, at hver søndag er Herrens dag, dvs. en gentaget påskedag, men alligevel har kirkeåret sine særlige høj-tider, sine høje tider, som jul, påske og pinse, dertil måske efterhånden alle helgen. Ved en fortælling om disse særlige højtidere med fremragende formidlere i foråret om påsken, om tiden fra påske til pinse og om selve pin-sen og til efteråret om alle helgen, advent og jul, er det hensigten at nå til en dybere forståelse af kirkeårets gang og derved til kristendommen som rammen om vort liv.

FORÅRETS KIRKELIGE HØJTIDER

06/02 Påske – et drama på liv og død. Tine Lindhardt, Biskop, cand.theol., Fyns Stift

13/02 Fra påske til pinse. Mogens Lindhardt, tidl. rektor

20/02 Hvad er pinse? Hans Anker Jørgensen

Holdnr: 1811-149

Dato: 3 tirsdage, start: 6/2

Tid: 19.00-20.45

Pris: Gratis

Sted: Dalum Kirke annekset, Dalumvej 112B, 5250 Odense SV

EFTERÅRETS KIRKELIGE HØJTIDER

30/10 Allehelgen. Jens Buchwald Andersen, hospitalspræst, Syddansk Universitet

06/11 Advent – forventningstid. Lars Hedegaard Hagensen, sognepræst, Dalum Kirke

13/11 Julen har bragt velsignet bud. Ole Davidsen, dr.theol.

Holdnr: 1821-009

Dato: 3 tirsdage, start: 30/10

Tid: 19.00-20.45

Pris: Gratis

Sted: Dalum Kirke annekset, Dalumvej 112B, 5250 Odense SV

FRA DESCARTES TIL KANT - DEN EUROPÆISKE IDEHISTORIE

På fem onsdage kan du blive klogere på den europæiske idéhistorie. Mellem reformationen og oplysningstiden skabes grundlaget for det Europa, vi i dag lever i. Den naturvidenskabelige revolution skaber et nyt livssyn og etablerer forudsætningerne for den industrielle revolution, som gør Europa til den dominerende verdensdel. Men samtidig blomstrer de religiøse bevægelser, og disse kommer til at præge den europæiske kultur. De religiøse strømninger fører til en række voldsomme krige, der medfører en ny europæisk orden, der bygger på stærke stater og en politisk orden mellem disse stater. 1600- og 1700-tallet er perioden for den moderne stats etablering. Udviklingen i økonomien fører til nye økonomiske og politiske tanker: liberalisme, menneskerettigheder og ikke mindst oplysningstanken får liv. Forestillingen om, at det er fornuften, der skal styre, og tanker om at udrydde fordomme og despoti vinder frem.

Claus Christoffersen, cand.mag.

Holdnr: 1811-143

Dato: 5 onsdage, start: 21/2

Tid: 18.30-20.15

Pris: 550 kr. Studerende: 275 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

LØGSTRUP OG KIERKEGAARD

Søren Kierkegaard og K.E. Løgstrup er Danmarks to største kulturkritikere, og deres tanker om kultur, kristendom og menneskeliv finder sted på et filosofisk og teologisk grundlag. Men selvom Løgstrup i sin tidlige tænkning er stærkt påvirket af Kierkegaards største kritikere – særligt i synet på menneskelivet, kærligheden og kristendommen. Dette kursus bygger i stor grad på bogen "Løgstrup & Kierkegaard", der handler om netop de to store tænkere. Bogen stiller skarpt på de afgørende kritikpunkter, som Løgstrup retter mod Kierkegaard. De er begge interesserede i at forstå menneskets eksistens, men Løgstrup vender sig direkte imod den eksistentialisme, hvor Kierkegaard kommer til at spille så stor en rolle.

Bjørn Rabjerg, daglig leder, ph.d., Løgstrup-arkivet, Aarhus Universitet

Holdnr: 1811-146

Dato: 4 mandage, start: 19/2

Tid: 18.00-20.30

Pris: 650 kr. Studerende: 325 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VERDENRELIGIONER

De store, kulturbærende religioner hinduisme, buddhisme, jødedom, kristendom og islam har sat deres uudslettelige præg på menneskeheden og er i dag rykket hinanden nærmere i konfrontation og dialog end nogensinde før. Med stor sandsynlighed vil de også i det 21. årh. komme til at spille en afgørende rolle for klodens fremtid. Men hvad går de ud på? Hvad adskiller dem fra hinanden, og hvad har de til fælles? For at tage hul på disse spørgsmål vil vi i forelæsningsrækken belyse og drøfte religionernes basale ritualer, overbevisninger og værdier i et historisk forankret perspektiv.

08/03 Hinduisme. Mikael Aktor, lektor, Syddansk Universitet

15/03 Kristendom. Laura Feldt, lektor, Syddansk Universitet

22/03 Jødedom. Jakob Egholm Feldt, lektor, Roskilde Universitet

05/04 Buddhism. Mikael Aktor, lektor, Syddansk Universitet

12/04 Islam. Søren Christian Lassen, ekstern lektor, Københavns Universitet

Holdnr: 1811-179

Dato: 5 torsdage, start: 8/3

Tid: 18.30-20.15

Pris: 550 kr. Studerende: 275 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VØLVENS SPÅDOM, NORNER OG SKÆBNE

Hør om skæbnen, som den skildes i norrøn litteratur, mytologi og livssyn. Hvad vil det sige at tro på skæbnen? Hvordan er forholdet mellem skæbnen, fortiden og fremtiden? Og hvem fastlægger, hvordan ens skæbne bliver? Med udgangspunkt i den berømte tekst 'Vølvens Spådom' får du denne dag et indblik i den tankegang og det livssyn, der præger den islandske sagalitteratur og Eddaens fællesnordiske heltetraditioner. Vi skal stifte bekendtskab med de mystiske norner, som repræsenterer det norrøne skæbnebegreb, og vi skal forstå, hvad det er for en slags skæbne, der gemmer sig bag disse uhåndgribelige kvindefigurer. Alt er nemlig ikke, som vi går og tror, og måske er alt heller ikke givet på forhånd – eller er det? Dagen har to temaer, dels vølven og nornerne Urdr, Verðandi og Skuld, og dels skæbne, som den skildres i heltegedigte, skjaldedigte og sagaerne.

Karen Bek-Pedersen, ekstern lektor, Syddansk Universitet

Holdnr.: 1811-160

Dato: Lørdag 10/3

Tid: 10.15-16.15

Pris: 350 kr. Studerende: 175 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

HANNAH ARENDTS FILOSOFI "AT TÆNKE UDEN GELÆNDER"

"At tænke uden gelænder". Denne smukke og tankevækkende formulering af den tysk-jødisk-amerikanske filosof Hannah Arendt viser, hvorfor hun er en af de største moderne tænkere. I et århundrede hvor tænkningen var låst fast i ideologiernes spændetrøje, tænkte Arendt selvstændigt og på tværs. Derfor har hun bevaret sin aktualitet. Hun er den første, der viser, hvorfor det overdrevne fokus på arbejde og forbrug formindsker den menneskelige tilværelse, og det er hende, der formulerer tanken om "ondskabens banalitet" i forbindelse med retssagen mod top-nazisten Eichmann. På baggrund af sine egne erfaringer som jøde i Tyskland er det Arendt, der formulerer tanken om pluralismens nødvendighed - om at forskellige mennesker skal kunne leve sammen i et fælles samfund. Hun er på alle måder en usædvanlig tænker, der kan gøre os klogere på vores egen tid.

Claus Christoffersen, cand.mag.

Holdnr.: 1811-145

Dato: Lørdag 10/3

Tid: 10.30-16.30

Pris: 350 kr. Studerende: 175 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KVINDER OG KVINDEROLLER I RELIGIONERNE I GAMMEL TID OG FREM TIL NU

Kvindens rolle i filosofien og religionen har til alle tider været genstand for debat og opmærksomhed. Her vil en række forskere søge at belyse kvindernes sociale og religiøse vilkår gennem tiden, og trække tråde til nutidens kvinderoller og forventninger til ligestilling mellem kønnene.

03/04 Ludere, matroner og gudinder - om kvinders vilkår i antikkens Rom. Susanne William Rasmussen, dr.phil.

10/04 Kvinderne i jødedommen. Heidi Laura, journalist, ph.d., Weekendavisen

17/04 Kvindelige rollemodeller i kirkens ældste tid og Maria Magdalenes evangelium. Marianne Aagaard Skovmand, sognepræst, ph.d., Stenstrup

01/05 Mødrene hos Goethe og Jungs begreb om det kvindelige. Aksel Haaning, lektor, RUC

Holdnr.: 1811-161

Dato: 4 tirsdage, start: 3/4

Tid: 18.30-20.15

Pris: 450 kr. Studerende: 225 kr.

Sted: Oplyses senere

KUNSTENS VÆRDI OG FUNKTION

Kunst spiller en rolle i de fleste menneskers liv. Selv om der er delte meninger om den nyeste – og i det hele taget "moderne" – kunst, strømmer folk til kunststillinger, kunstværker bliver solgt for astronomiske priser, og kunst bliver også brugt til bl.a. terapi. Men hvad er det egentlig ved kunsten som gør den så værdifuld? Hvad gør den godt for? Hvad kan man forvente eller kræve af den – og af kunstnerne? Skal kunst være smuk eller ligefrem skøn? Skal den provokere eller være politisk? Kan kunsten give os en særlig erkendelse, eller er det en misforståelse at tillægge den en bestemt rolle; skal vi i stedet bare lade den være? I forelæsningsrækken præsenterer filosoffer, kunstnere og anmeldere forskellige syn på kunstens værdi og funktion, med særligt henblik på samtidskunsten og kunstens rolle i dagens samfund.

25/04 (S)køn & kunst. Susan Hinum, forstander, Kunsthøjskolen for Ærø

02/05 Er det skønne suspækt? Om skønhedens plads i samtidskunsten. Torben Sangild, kulturforsker, anmelder og debattør

09/05 På sporet af det skønne – klassiske skønhedsideal og deres nutidsrelevans. Søren Harnow Klausen, professor, Syddansk Universitet

16/05 Kunst, erkendelse og smag. Jørgen Dalgaard, cand.phil., billedkunstner og musiker

23/05 Erfaring, kunst og skøn tænkning. Dorthe Jørgensen, professor MSO, Aarhus Universitet

Holdnr.: 1811-159

Dato: 4 onsdage, start: 25/4

Tid: 18.30-20.15

Pris: 450 kr. Studerende: 225 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

TENDENSER I DET 20. ÅRHUNDREDES TÆKNING

Filosofiens udvikling i det forrige århundrede, var kendetegnet ved at søge nye veje, ofte også en ny opfattelse af, hvad filosofi er. Det var også karakteristisk for den, at flere af dens retninger fik indflydelse på den kulturelle og politiske debat, mens filosofien omvendt modtog inspiration fra nye tenenser i videnskaber som sociologi, økonomi, etnografi og lingvistik. Gennem fem forelæsninger prøver vi at præsentere fem fremtrædende tankemønstre i periodens filosofi.

05/03 Fænomenologien. Peter Wolsing, Lektor, ph.d., Syddansk Universitet

12/03 Eksistensfilosofien. Søren Engelsen, Ekstern lektor, Syddansk Universitet

19/03 Frankfurterskolen. Jørgen Hass, lektor emeritus, Syddansk Universitet

09/04 Hermeneutikken. Kasper Lysemose, Post.doc., ph.d., Aarhus Universitet

16/04 Neostrukturalismen. Jørgen Hass, lektor emeritus, Syddansk Universitet

Holdnr.: 1811-180

Dato: 5 mandage, start: 5/3

Tid: 18.15-20.00

Pris: 550 kr. Studerende: 275 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DANTES GUDDOMMELIGE KOMEDIE

"Den Guddommelige Komædie" er angiveligt verdenslitteraturens største værk. På den ene side er temaet enkelt. Det handler om, hvordan den guddommelige kærlighed, formidlet af Beatrice, muliggør Dantes rejse gennem de tre dødsriger; Helvedet, Purgatoriet og Paradiset. På den anden side er værket komplekst. I kraft af Dantes geni udgør teologi, filosofi, psykologi, historie, geografi, astronomi, mytologi, og politik en storslået symfoni. Ligesom Dante finder vej ved at tage den klassiske tradition (Vergil) i sin 'venstre' hånd, og den kristne (Beatrice) i sin 'højre', har man brug for vejledning til at orientere sig i Komædien. Men ligesom Vergil slipper Dantes hånd på toppen af Purgatoriet, og Beatrice gør det samme ved vejs ende i Paradiset, står det enhver frit at tolke værket med egen optik.

Deltagerne kan med fordel anskaffe sig "Dantes Guddommelige Komædie", på dansk ved Ole Meyer, Mul-tivers, 5. udgave 2014

Martin Herbst, sognepræst

Holdnr.: 1811-185

Dato: Lørdag 10/3

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr. Studerende: 175 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

GRÆKENLAND I EUROPA – FØR OG NU

Grækenland benævnes ofte som vores civilisations vugge – men hvorfor føler vi egentlig, at vi skylder den græsk kultur så meget? Hvordan kan det gå til, at vi har en stærk tilknytning til landets kultur, samtidig med at den moderne græske stat konstant har kurs mod bankerot og har svært ved at genfinde formen i EU efter finanskrisen? Hvilke begivenheder har sat sit præg på udviklingen i Grækenland før og nu, og har gjort grækerne både stærke og svage?

14/04 Annette Højen Sørensen, lektor, Haderslev Katedralskole

21/04 Trine Stauning Willert, ph.d.

Holdnr.: 1811-113

Dato: 2 lørdage, start: 14/4

Tid: 10.00-16.00

Pris: 650 kr. Studerende: 325 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN GÅDEFULDE BEVIDSTHED

Bevidsthed er en forudsætning for, at vi kan tænke, føle og gøre ting med vilje. Men når vi først begynder at tænke over, hvad bevidsthed er, bliver vi nemlig viklet ind i paradokser. Kræver bevidsthed f.eks. at den som er bevidst, er bevidst om at være bevidst? Er bevidstheden inde i hovedet og hvis den er, hvordan kan vores bevidste sansoplevelser så alligevel give os viden om den ydre verden? Kan bevidsthed og krop adskilles eller er bevidsthedstilstande måske simpelthen bare hjernetilstande? Og hvordan ved vi overhovedet, at der findes andre bevidstheder end vores egen? Foredragene vil tage udgangspunkt i bogen 'Bevidsthedens Fænomenologi' (Gallagher og Zahavi, Gyldendal 2010, oversættelse ved Rasmus T. Jensen), men undervejs vil vi også inddrage klassiske filosoffer som Descartes, Hume og Kant. Bevidsthed er en forudsætning for, at vi kan tænke, føle og gøre ting med vilje.

Rasmus Thybo Jensen, ekstern lektor, Københavns Universitet

Holdnr.: 1811-184

Dato: 4 mandage, start: 23/4

Tid: 18.15-20.00

Pris: 450 kr. Studerende: 225 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Odense, Campusvej 55, 5230 Odense M

Samfund og verden

KRYDDERIERNES KULTURHISTORIE

For mere end 500 år siden drog de opdagelsesrejsende ud i verden på jagt efter krydderier, som var mere værd end det pureste guld. Det siges, at peber er krydderiernes konge og kardemomme er krydderiernes dronning. Krydderiernes historie er lang og blodig. Den handler om eventyrlyst, magt og ære. Portugiserne satte sig for at finde den direkte søvej til de eftertragtede krydderier – peber, muskatnød og kanel – og Spanien fulgte efter. Kendte opdagelsesrejsende som Vasco Da Gama, Columbus og Magellan fik deres plads i verdenshistorien. Det blev begyndelsen på de europæiske kolonimagter, som ud over krydderier forsynede hjemmemarkedet med kaffe, kakao, tobak og sukker. De nationer, der kontrollerede krydderihandlen, blev tilført store rigdomme. I foredraget skildres både de eventyrlige opdagelsesrejser, samtidig med at vi får indsigt i, hvordan folk i Asien i dag anvender planter og krydderier.

Pia Lund Poulsen, antropolog

Holdnr.: 1811-076

Dato: Mandag 30/4

Tid: 18.00-19.45

Pris: 150 kr. Studerende: 75 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DANMARKSKORTET

I Aarhus er det almindeligt at spørge, om "du vil ha' en anden bøf", når fadet går rundt. Det betyder ikke, at du skal aflevere den, du allerede har bugseret over på din tallerken. Og i samme boldgade, så går østdanskere på toilettet, når jyder går på toilet. I Herning er æbleflæsk ikke en særlig fast del af madkulturen, mens samme ret på de østdanske øer er veletableret. Røgede og saltede sild har (haft) en meget mere fast plads i madkulturen i øst end i vest; helt modsat torsk og flade fisk. Det hele hænger sammen med naturen, menneskene og de muligheder, der har været op gennem historien. Foredraget viser, hvor stor mangfoldigheden er i Danmark, og hvordan historien stadig påvirker os som moderne danskere i forskellige egne af Danmark.

Holdnr.: 1811-090

Michael Ejstrup, forskningschef, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Dato: Lørdag, 7/4

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr. Studerende: 175 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SNUP EN TÆNKEPAUSE

Har du brug for en tænkepause? Hvorfor ikke tage syv, nu du er i gang? I denne forelæsningsrække dykker vi ned i den populære bogserie fra Aarhus Universitetsforlag. Vi kommer vidt omkring, når forskerne præsenterer hver deres tænkepause. Med i prisen er de syv tænkepauser.

30/01 Politik. Michael Bang Pedersen, lektor, Aarhus Universitet

06/02 Magi. Jesper Sørensen, lektor, Aarhus Universitet

20/02 Lykke. Christian Bjørnskov, professor, Aarhus Universitet

27/02 Karma. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor, Aarhus Universitet

06/03 Velfærd. Carsten Jensen, professor, Aarhus Universitet

13/03 Viden. Kristian Hvidfelt Nielsen, lektor, Aarhus Universitet

20/03 Tortur. Morten Dige, lektor, Aarhus Universitet

Holdnr.: 1811-117

Dato: 7 tirsdage, start: 30/1

Tid: 18.00-19.45

Pris: 890 kr. Studerende: 515 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

FORSTÅ DIN VERDEN

Verden er i konstant bevægelse: Konflikter bliver til krige, traktater underskrives og politiske håndtryk udveksles hen over bonede gulve. Men hvad er historien bag det, der sker? Hvad adskiller de forskellige regioner, og hvilken viden bringer os tættere en forståelse af Europa, Mellemøsten, USA, Afrika, Latinamerika og Asien? Få stillet skarpt på de konflikter, bevægelser og politiske problemstillinger, forskerne mener er vigtigst for at forstå verden i dag.

21/02 USA. Niels Bjerre-Poulsen, lektor, Syddansk Universitet

28/02 Afrika. Holger Bernt Hansen, professor emeritus, Københavns Universitet

07/03 Østeuropa og Rusland. Karsten Jakob Møller, generalmajor og senioranalytiker, Dansk Institut for Internationale Studier

14/03 Asien. Carsten Boyer Thøgersen, CBS

21/03 Latinamerika. Steen Fryba Christensen, lektor, Aalborg Universitet

04/04 Mellemøsten. Peter Seeberg, lektor, Syddansk Universitet

11/04 Europa og EU. Rasmus Brun Pedersen, lektor, Aarhus Universitet

Holdnr.: 1811-077

Dato: 7 onsdage, start: 21/2

Tid: 18.00-19.45

Pris: 750 kr. Studerende: 375 kr.

Sted: Syddansk Universitet Odense, Campusvej 55, 5230 Odense M

FRA WASHINGTON TIL TRUMP: SLAVERI, FRIHED OG LIGHED I USA

Det sorte USA's historie handler langt hen ad vejen om spændingsforholdet mellem USA's friheds- og lighedsideal på den ene side, og en betydeligt mere rå racemæssig praksis på den anden. Denne forelæsningsrække sætter skarpt fokus på dette "amerikanske dilemma", der som en rød tråd går gennem det sorte USA's historie, lige fra nationens fødsel over slaveriets epoke, Borgerkrigens æra, Ku Klux Klans velmagtsdage og borgerrettighedsbevægelsens blomstringstid til det USA, vi kender i dag under de diametrale modsætninger Barack Obama og Donald Trump. Undervejs skal vi ikke blot stifte bekendtskab med politiske ledere som Thomas Jefferson, Abraham Lincoln, Franklin D. Roosevelt, John F. Kennedy og Lyndon B. Johnson, men med sådanne ikoniske afroamerikanske skikkelser som slaven Sally Hemings, slaveoprøreren Nat Turner, slave- og borgerrettighedsforkæmperne Rosa Parks og Martin Luther King, Jr., foruden sorte ledere som Malcolm X og Stokely Carmichael og grupperinger som Nation of Islam, De sorte Pantere og Black Lives Matter.

20/02 Fra 1776 til borgerkrigen. Jørn Brøndal, lektor, Syddansk Universitet

27/02 Borgerkrigen og rekonstruktion. Anders Bo Rasmussen, adjunkt, Syddansk Universitet

06/03 Den "klassiske" borgerrettighedsbevægelse frem til 1965. Jørn Brøndal, lektor, Syddansk Universitet

13/03 Fra 1966 til Barack Obama. Gitte Nielsen, cand. mag., Syddansk Universitet

20/03 Fra Barack Obama til Donald Trump. Gitte Nielsen, cand. mag., Syddansk Universitet

Holdnr.: 1811-070

Dato: 5 tirsdage, start: 20/2

Tid: 19.00-20.45

Pris: 550 kr. Studerende: 275 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VÅBENFASCINATION OG KRIMINALITET I USA

Intet andet lands befolkning er så "tungt" bevæbnet som den amerikanske. Retten til at eje de fleste typer skydevåben er sikret i forfatningen, og der er absolut ingen udsigt til at dette vil blive ændret. Det amerikanske forbundspolitil FBI vurderer, at der er mindst 300 mio. skydevåben i omløb. Dette betyder i teorien, at hver eneste amerikaner – baby som olding – er i besiddelse af mindst en pistol, riffel, jagtgevær, maskingevær, granatkaster eller tilsvarende ødelæggelsesvåben. Dette forhold betyder dog ikke, at drabsfrekvensen og kriminaliteten er tilsvarende tårnhøj. Faktisk er drabsfrekvensen "kun" ca. fem gange højere end i Danmark og mindre end en tiendedel af mange lande i Latinamerika. Groft sagt er den amerikanske kriminalitet knyttet til 'the inner cities' i storbyerne, mens landdistrikterne i stor udstrækning er fredsommeligheden selv, hvor man ofte finder det unødvendigt at låse bilen eller huset. De mange politidrab, hvor betjente har skudt formodede lovovertrædere, som nægtede at efterkomme givne ordrer, og de hyppige 'spree killings', hvor en gerningsmand går amok og skyder løs på tilfældige mennesker i skoler, biografteatre, klubber med videre, er med til at give et noget enøjet og stereotyp billede af vold og kriminalitet i USA. Finn Madsen vil belyse og diskutere den lovgivne ret til at besidde skydevåben, politikernes holdning og forsøg på at få ændret loven, udbredelsen af skydevåben.

Holdnr.: 1811-182

Finn Madsen, cand.mag.

Dato: 2 onsdage, start: 4/4

Tid: 18.30-20.15

Pris: 250 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ET NYT AFRIKA PÅ VEJ

Hungersnød, pirater og bistandsafhængighed. Løveøkonomier, demokratiske revolutioner og optimisme. Afrika er et kontinent i udvikling, men historier om menneskelige tragedier og væbnede konflikter florerer fortsat. Hvorfor kan den mirakelkur, som igennem de seneste årtier har betydet fremgang i Asien, ikke eksporteres til det afrikanske kontinent? Er det udlandet, kolonialismen eller imperialismen, der er skyld i Afrikas vedvarende økonomiske og sociale nedtur? Vil Afrika i årene fremover komme til at spille en langt mere fremtrædende rolle i den globaliserede verden? Hør en række forskeres bud på, hvor det afrikanske kontinent befinder sig i dag, hvor Afrika er på vej hen, og hvilken rolle Afrika vil spille i den globale verdensorden i fremtiden. Er der alligevel grund til optimisme?

04/04 **Kina i Afrika – nykolonisering eller udviklingsalternativ?** Peter Kragelund, institutleder, Roskilde Universitet

11/04 **Spirende velfærdsstater i Afrika: Er der grund til optimisme?** Marianne Ulriksen, adjunkt, Syddansk Universitet

18/04 **Demokrati i Afrika - hvorfor er det så svært?** Jørgen Elkliit, professor, Aarhus Universitet

25/04 **Kulturelle og religiøse forhold i Afrika.** Niels Kastfelt, lektor, Københavns Universitet

02/05 **Stagnation eller forandring: Politik og økonomisk udvikling i Afrika.** Anne Mette Kjær, lektor, Aarhus Universitet

09/05 **Hvordan kommer Afrika videre? Ulandsbistand mv.** Stig Jensen, lektor, Københavns Universitet

16/05 **Kriser, konflikter og sikkerhedspolitik i Afrika.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus, Københavns Universitet

Holdnr.: 1811-073

Dato: 7 onsdage, start: 4/4

Tid: 18.00-19.45

Pris: 750 kr. Studerende: 375 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

FORSTÅ TRUMPS USA

For mange danskere kom valget af Donald Trump som USA's 45. præsident som et chok. Ikke mindst fordi han i sin retorik og politik giver udtryk for reaktionære og ofte racistiske holdninger, som virker i modstrid med amerikanernes stolte traditioner for demokrati og idealer om et velfungerende multikulturelt samfund. I denne serie vil syv forskere kaste lys over det amerikanske samfund anno 2018 og analysere de sociale, kulturelle og samfundsmæssige tendenser, der gav Trump sejren.

22/10 **Det globale USA: Immigration og multikulturalisme.** Jørn Brøndal, lektor, Syddansk Universitet

29/10 **Women's March, Ivanka og kampen om kvinderne.** Marianne Kongerslev, ekstern lektor, Syddansk Universitet

05/11 **Amerikanske maskuliniteter.** Thomas Ærvold Bjerre, lektor, Syddansk Universitet

12/11 **NFL som politisk kampplads.** Anders Bo Rasmussen, adjunkt

19/11 **Hillbillies – USA's hvide underklasse.** Clara Juncker, lektor, Syddansk Universitet

26/11 **Den amerikanske højrefløj.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor, Syddansk Universitet

03/12 **Medier og pressefrihed under USA's første reality-tv præsident.** Anne Mørk, ph.d.-stipendiat, Syddansk Universitet

Holdnr.: 1821-010

Dato: 7 mandage, start: 22/10

Tid: 18.00-19.45

Pris: 750 kr. Studerende: 375 kr.

Sted: Syddansk Universitet Odense, Campusvej 55, 5230 Odense M

FORSKNINGENS DØGN 2018

SDU ODENSE

Forskning for dig og din verden

Lørdag d. 21. april kl. 10-16

Mere end 50 gratis aktiviteter for hele familien bla.

Videnskabsquiz i børnehøjde med Bubber

Forskning i fodboldfankultur

Politisk debat med Martin Krasnik

Virus Outbreak!

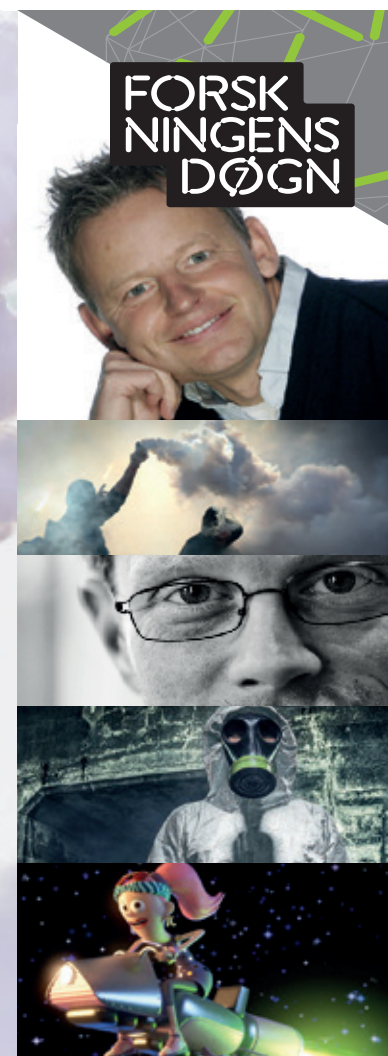
Kvantefysik for børn & unge med Kvante Karina

Følg med og se hele programmet på sdu.dk/forsk2018

[Forskningens Døgn SDU](https://www.facebook.com/forskningensdognsdu)

[#forsksdu](https://twitter.com/forsksdu)

SDU

REJS UD MED FOLKEUNIVERSITETET

Tilmelding til rejser skal ske til
Folkeuniversitetet i Ålborg.
www.fuaalborg.dk
Tlf.: 98167500
Mail: info@fuaalborg.dk

Balkan

Bosnien-Herzegovina, Republikken Szerpka samt Montenegro
Forsommer 2018. 13 dage (1/6-12/6).

Rejsen, der gennemføres som en rundrejse, begynder i Bosnien-Herzegovina og slutter i Montenegro.

Rejsen indledes med besøg i de to historiske byer, Sarajevo og Mostar – begge sker under ledsagelse af guider.

I de følgende dage besøges en række nationalparker og andre naturområder, der dels er beliggende ved havets overflade og dels i højder på omkring 1.000 meter over havet (moh). I de Dinariske Alper færdes vi i flere dage i højder på omkring og over 2.000 moh (bl.a. ved hjælp af specialkøretøjer). I slutningen af rejsen får vi lejlighed til at bevæge os i områder, der er rige på gletchersøer samt vandre i sommer-græsningsområder med små sommerlandsbyer, der på Balkan kaldes 'katuns'. 'Katuns' er modstykker til den skandinaviske sæterdrift.

Vi råder hver dag over egne køretøjer i form af busser, minibusser og jeeps.

Vejl. pris: Kr. 16.700. Deltagerantal max. 18.

Flyselskab: Austrian Airlines. Rejsearrangør: Samson Travel, Rams Travel og rejseleder Flemming Thorning-Lund.

Dodekaneserne

De græske øer Kos, Kalymnos, Tilos og Nisyros

Forår 2018. 13 dage (31/3 - 12/4).

Forårsrejse til fire særdeles forskellige Dodekanesiske øer: Kos, Kalymnos, Tilos samt Nisyros. De to mindste øer, Nisyros og Tilos, har til sammen et areal på størrelse med Læsø. Begge er af stor international betydning som forskningsområder. For Nisyros' vedkommende drejer det sig om løbende studier af tegn på jordskælvsaktiviteter og vulkanisme. Tilos er udlagt som et Natura-2000 område.

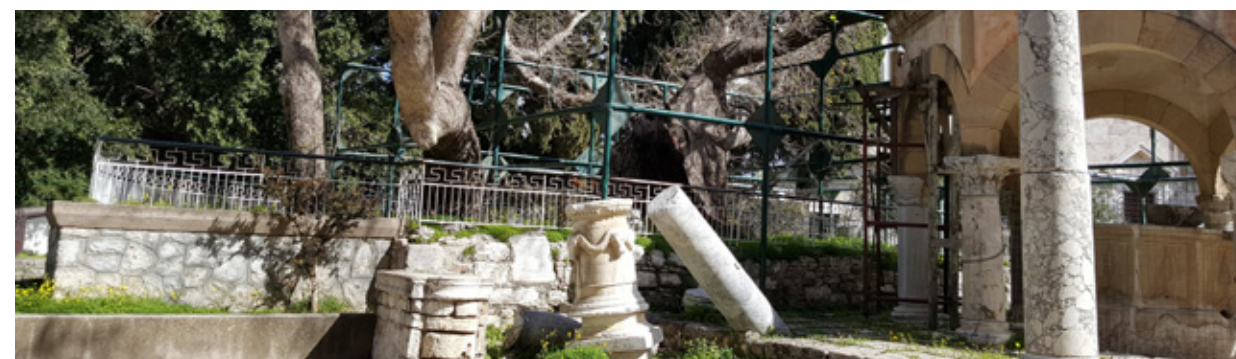
Som en 'trædesten' mellem Sydeuropa og Nordafrika er Tilos med dens mængde af ubeboede småøer og skær af stor vigtighed for mange trækende fuglearter. I 2006 blev 'Tilos National Park' etableret i samarbejde med den daværende græske regering.

De to øvrige øer, der indgår i rejsen, Kos og Kálymnos, er begge bjergrige og byder på områder af stor naturhistorisk interesse.

Det indre Kálymnos, der er opbygget af kalksten, byder på mange stejle klippepartier med en interessant flora.

Vejl. pris: Kr. 16.300. Deltagerantal max. 18.

Rejsearrangør: Samson Travel og rejseleder Flemming Thorning-Lund.

Sydafrika - Cape Province

Tidligt efterår 2019. 15 dage (udrejse ca. 1/9).

På rejsen besøges de kystnære områder af Northern, Western og Eastern Cape, der til sammen rummer omkring 8.600 forskellige plantearter. Ca. 70 % af denne artsrigdom er ikke fundet andre steder i verden end i Cape området. The Western Cape tilhører - sammen med det sydlige Californien, Sydvest- og Sydaustralien, det vestlige Chile samt, naturligvis Middelhavsområdet - de områder i verden, der har 'middelhavsklima'. Mellem Caapstad og Port Elisabeth udgør det markante bjerkædesystem 'Cape Fold Mountains', i sig selv en markant klimatisk grænse. De fugtige vinde, der hyppigt blæser ind fra Det indiske Hav, afleverer deres overskud af nedbør til denne bjergkæde. Det medfører, at kyststrækningen øst for Caapstad og ind til Port Elisabeth nyder godt af en høj mængde nedbør.

Rejsen afvikles helt ekstraordinært med kun 13 deltagere. 14 overnatninger B/B inkluderet. Vi råder hver dag over egen minibus.

Vejl. pris: Kr. 24.900. Deltagerantal max. 13.

Rejsearrangør: Samson Travel og rejseleder Flemming Thorning-Lund.

Spiller din karriere?

Løft din faglige viden og få inspiration på højt niveau med et kursus eller en efteruddannelse på SDU. Du får den nyeste, forskningsbaserede viden, der er koblet direkte til praksis.

Certifikat i persondataret

Rust din organisation til den nye EU-forordning, der får virkning fra 2018. Kurset giver dig solid viden, så du undgår at snuble i de nye reguleringer.

Master i projekt- og innovationsledelse

Bliv professionel leder af projekter og innovationsprocesser. Med den to-årige uddannelse på masterniveau lærer du at håndtere komplekse situationer i dit arbejde.

Projektledelse

Bliv skarp på ledelse af projekter og interessenter. Kurset kombinerer den nyeste forskning med konkrete værktøjer indenfor moderne projektledelse.

HD 2. del i innovationsledelse

Skab værdi på morgendagens bundlinje. Uddannelsen gør dig skarp på at virkeliggøre og styre innovationsprojekter.

www.sdu.dk/sam/efteruddannelse

Forskningsbaseret efteruddannelse ved
Syddansk Universitet

Droner holder styr på græskarrene

Droner hjælper Nordeuropas største græskaravler med at tælle græskarrene. Forsker har udviklet et computerprogram, så landmanden ved, hvor mange græskar han kan sælge til halloween

Græskarrene ligger som et tæppe af orange bolde over marken. Dronen flyver over det orange hav ved Gyldensteen Gods på Nordfyn og tager oversigtsbilleder. Tidligere vidste godsejeren ikke, hvor mange græskar der lå på marken, men takket være hjælp fra droner og computerberegninger har han i år et ganske godt overblik over sine flere hundrede tusinde græskar.

— Det er en kæmpe hjælp for os. Vi kan sælge flere græskar, når vi ved, hvor mange græskar vi har at sælge inden halloween, siger godsejer Frants Bernstorff-Gyldensteen. Præcis hvor mange græskar, han sælger, er en forretningshemmelighed. Adjunkt Henrik Skov Midtiby fra SDU Dronecenter har sendt godsejeren et billede over hans mange hektar land med græskar. Billedet er inddelt i kvadrater, og i hvert kvadrat står antallet af græskar.

— Det tager computeren 10 minutter at tælle 100.000 græskar. Jeg beder computeren om at finde orange klatter på billedet. Dernæst ser jeg på omkredsen af de orange klatter. Hvis omkredsen er mere end 47 pixels, svarende til 110 cm, antager jeg, at der er to græskar i pletten, forklarer Henrik Skov Midtiby.

Bad forskere om hjælp

Frants Bernstorff-Gyldensteen tog kontakt til SDU med håb om at få forskernes hjælp til at tælle sine græskar. Han oplevede, at der hvert år var mange græskar, som gik til spilde. Problemet er, at Frants Bernstorff-Gyldensteen forpligter sig til at levere et antal

Det tager computeren 10 minutter at tælle 100.000 græskar.

Henrik Skov Midtiby, adjunkt

græskar, når han indgår kontrakt med en engrosvirksomhed. For ikke at skuffe køber er han nødt til at forpligte sig på et lavt antal, som han med sikkerhed kan levere. Hvert år stod han derfor tilbage med mange græskar, som i stedet for at pryde fortrappen ved halloween endte deres dage under ploven.

— Jeg ved efterhånden rigtig meget om græskar, griner Henrik Skov Midtiby. Blandt andet har han fundet ud af, at græskarrene først kan tælles, når plantens blade er visnet. Ellers kan computeren ikke genkende de orange klatter.

— Vi har nu en fejlprocent på mellem 1 og 1,5. Det ved jeg, fordi jeg inden for et afgrænset område har talt efter og sammenlignet med computerens resultat. Nu er udfordringen, hvor tidligt vi kan tælle, for landmanden vil gerne have informationen så tidligt på sæsonen som muligt, siger Henrik Midtiby.

Opgave løst

Frants Bernstorff-Gyldensteen drømmer om at have en drone, hvor han blot skal trykke på en knap, så flyver den ud og tager billeder. Billederne kan han hurtigt overføre til computeren, hvor et program hiver den nødvendige information ud.

— Den opgave, som jeg meget gerne ville have forskernes hjælp til, er løst. Jeg ved, hvor mange græskar jeg har at sælge. Nu mangler vi bare at gøre det til en tilgængelig løsning. Vi kan jo ikke have en forsker til at analysere informationerne hver gang, siger Frants Bernstorff-Gyldensteen. Henrik Skov Midtiby drømmer også om at udvikle et computerprogram, som er let at tilgå og som ikke bare kan tælle græskar, men også meget andet som kål eller grantræer.

— Det handler om at hive værdifuld information ud af billeder. Fortolke informationerne så landmanden kan bruge dem til at planlægge efter. Jeg går i øjeblikket og spekulerer på, hvordan jeg skal håndtere rettighederne, når vi har færdigudviklet softwaren, siger Henrik Skov Midtiby.

Kommunikation og organisation

FRA ARBEJDSLIV TIL EN KARRIERE I DEN TREDJE ALDER

Har du holdt afskedsreception, eller er du på vej mod den store omstillingsproces fra arbejdslivet til de gode år derefter? Og er du usikker på, hvordan du fortsat kan fylde dit liv med aktiviteter, du brænder for, og som du er god til? Vi står midt i en brydningstid, hvor mange har behov for at udfordre gamle myter og forestillinger om aldrig, arbejdslivet, senkarrieren og 'det store frikvarter' efter sidste dag på jobbet. Få inspiration til, hvordan du kan finde din helt egen løbebane i den nye fase i livet – som fuldvoksen mellem voksen og gammel. Lær også, hvordan du fortsat kan bruge løs af dine talenter og din erfaring. Til gavn for dig selv og for andre.

Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent, ph.d.

Holdnr: 1811-177

Dato: Lørdag 17/3

Tid: 10.00-16.00

Pris: 400 kr. Studerende: 200 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KONSULENTENS GRØNSPÆTTEBOG

Konsulenttydelser er i dag præget af en høj grad af kompleksitet, og konsulenten skal kunne indtage en række forskellige roller som bl.a. underviser, rådgiver og procesleder. Forelæsningen stiller skarpt på de psykologiske udfordringer, dilemmaer, glæder og vanskeligheder, som en proceskonsulent kan møde i hverdagen. Vi præsenterer de vigtigste teoretikere på området, men fokuserer også på en praktisk introduktion til anvendelige metoder, der kan forbedre hverdagen på jobbet. Forelæsningen henvender sig til den interne eller eksterne konsulent i både den offentlige og private sektor, samt til andre med interesse for organisationspsykologiske teorier og metoder. Forelæsningen er baseret på bogen "Konsulentens grønspættebog" (Dansk Psykologisk Forlag, 2011).

Vibe Strøier, erhvervspsykolog

Holdnr: 1811-067

Dato: Mandag 19/3

Tid: 17.30-20.45

Pris: 260 kr. Studerende: 130 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med på Facebook
[facebook.com/fuodense](https://www.facebook.com/fuodense)

BESTYRELSESARBEJDE

Bestyrelsesarbejde er noget, der optager flere og flere. Aldrig har så mange været bestyrelsesmedlemmer, men med hvilken ballast? Forelæsningerne giver et indblik i bestyrelsens rolle, ansvar og pligter og sætter fokus på, hvordan bestyrelser ud fra et juridisk, strategisk og ledelsesmæssigt perspektiv bliver mere værdiskabende. Få værktøjer til bestyrelsesarbejdet, som sikrer, at bestyrelsens ressourcer bruges optimalt, og bliv klædt på til at udfordre direktionen, andre bestyrelsesmedlemmer og din egen tilgang til en bestyrelsespost.

09/05 Bestyrelsens kompetence, rettigheder, pligter og ansvar. Tommy V. Christiansen, advokat (H), cand.merc., cand.jur., Vidensportalen V.dk

16/05 Strategi i Ledelse. Henrik Andersen, Partner, Hildebrandt og Brandt

23/05 Bestyrelsen som ledelse. Olav Vorup Jensen, cand.merc.

Holdnr: 1811-176

Dato: 3 onsdage, start: 9/5

Tid: 18.00-19.45

Pris: 450 kr. Studerende: 210 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

MØDEFACILITERING

Hvordan får man møder, der er værdiskabende, effektive, involverende, muntre, korte og fåtallige? Det gør man ved at facilitere dem. Det vil sige styre deres form stramt og venligt, så indholdet og formålet fremmes bedst muligt. Facilitering er en form for myndig og inkluderende mødeledelse, der næsten umærkeligt bringer det bedste frem i mødedeltagerne, så gruppen sammen når det hele på den aftalte tid, og alle har været på og er glade. Weekendforløbet introducerer en række redskaber til mødefacilitering, og deltagerne afprøver dem i mindre, faciliterede grupper. Centralt er den kunst at fokusere en diskussion, når en meget talende mødedeltager har sadlet kæphesten og er på vej ud over prærien. Vi skal også øve, hvordan man med faciliterende spørgsmål kan kvalificere et møde, der ledes af en anden person. Forløbet henvender sig til alle med mødeansvar. Maks. 30 deltagere

Ib Ravn, lektor, DPU, Aarhus Universitet

Holdnr: 1811-084

Dato: Søndag 4/2

Tid: 10.00-16.00

Pris: 450 kr. Studerende: 225 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KONFLIKTHÅNDTERING OG -FOREBYGGELSE I ET LEDELSESMÆSSIGT PERSPEKTIV

Uløste konflikter kan have store omkostninger – økonomisk, personligt og for organisationen. Konflikter i ledelse er ikke en forestilling eller et spil, hvor det handler om at vinde eller tabe. Konflikter er også i den sammenhæng et livsvilkår. I denne forelæsningsrække bliver du præsenteret for forskellige ledelsesmæssige situationer, hvor behovet for konflikthåndtering og forebyggelse heraf er en vigtig faktor, når opgaven skal lykkes. Bliv bl.a. klogere på, hvordan du gennem mediering kan håndtere forandringer, optimere arbejdet i grupper og forebygge konflikter i projektarbejdet

09/04 Forandringsledelse – modstand mod forandringer som livsvilkår. Finn Sten Jakobsen, lektor, Aarhus Universitet BSS

16/04 Projektledelse – konflikternes holdeplads. Charlotte Bæk Risbjerg, cand.negot, RisbjergRelation

23/04 Gruppeprocesser – hvorfor er de så vanskelige? Jane Flarup, uddannelseskoordinator og lektor, Aarhus Universitet

30/04 Strategisk ledelse og konflikthåndtering. Finn Sten Jakobsen, lektor, Aarhus Universitet BSS

Holdnr: 1811-093

Dato: 4 mandage, start: 9/4

Tid: 18.00-19.45

Pris: 550 kr. Studerende: 275 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Pædagogik, psykologi og sundhed

GODE VANER

Vi ved det jo godt. Det er godt for os at motionere, få vores nattesøvn og spise varieret. Men ofte havner vi alligevel i sofaen i stedet for at snøre løbeskoene, eller vi kommer alt for sent i seng. Hvorfor er det så nemt at få dårlige vaner, og hvorfor kan det være svært at skabe gode vaner? Hvad er en vane egentlig? Hvordan opstår den, hvilket formål tjener den, og hvorfor kan den have så stor magt over os? Kom og få forskningens svar på spørgsmålene, og bliv klogere på, hvad der skal til for at skabe nye gode vaner. Få præsenteret psykologiske, neurobiologiske og adfærdsmæssige perspektiver og hør, hvordan viden fra forskningens verden kan implementeres i hverdagen. Så tag alle dine dårlige vaner med og bliv inspireret til at gøre noget ved dem.

05/03 Vaner i hjernen. Albert Gjedde, professor, Aarhus Universitet

12/03 Nudging og adfærdændringer i praksis. Jakob Rønn, adfærdsanalytiker, iNudgeyou

Holdnr: 1811-104

Dato: 2 mandage, 5/3

Tid: 18.30-20.15

Pris: 250 kr. Studerende: 125 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

BETYDER ØKOLOGISK KOST NOGET FOR SUNDHEDEN?

Diskussionen om hvorvidt det er sundere at spise økologisk kost bølger frem og tilbage. Er forekomsterne af de skadelige stoffer i konventionelt dyrket mad så høje, at det har betydning for vores sundhedstilstand? Eller er det hovedsagelig udenlandsk dyrkede grøntsager og andet man skal undgå for at forblive sund? Folkeuniversitetet inviterer indenfor til en aften med fokus på den nyeste forskning på området, og klæder dig på til at træffe de bedste valg for dig og din sundhed.

Helle Raun Andersen, lektor, Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-099

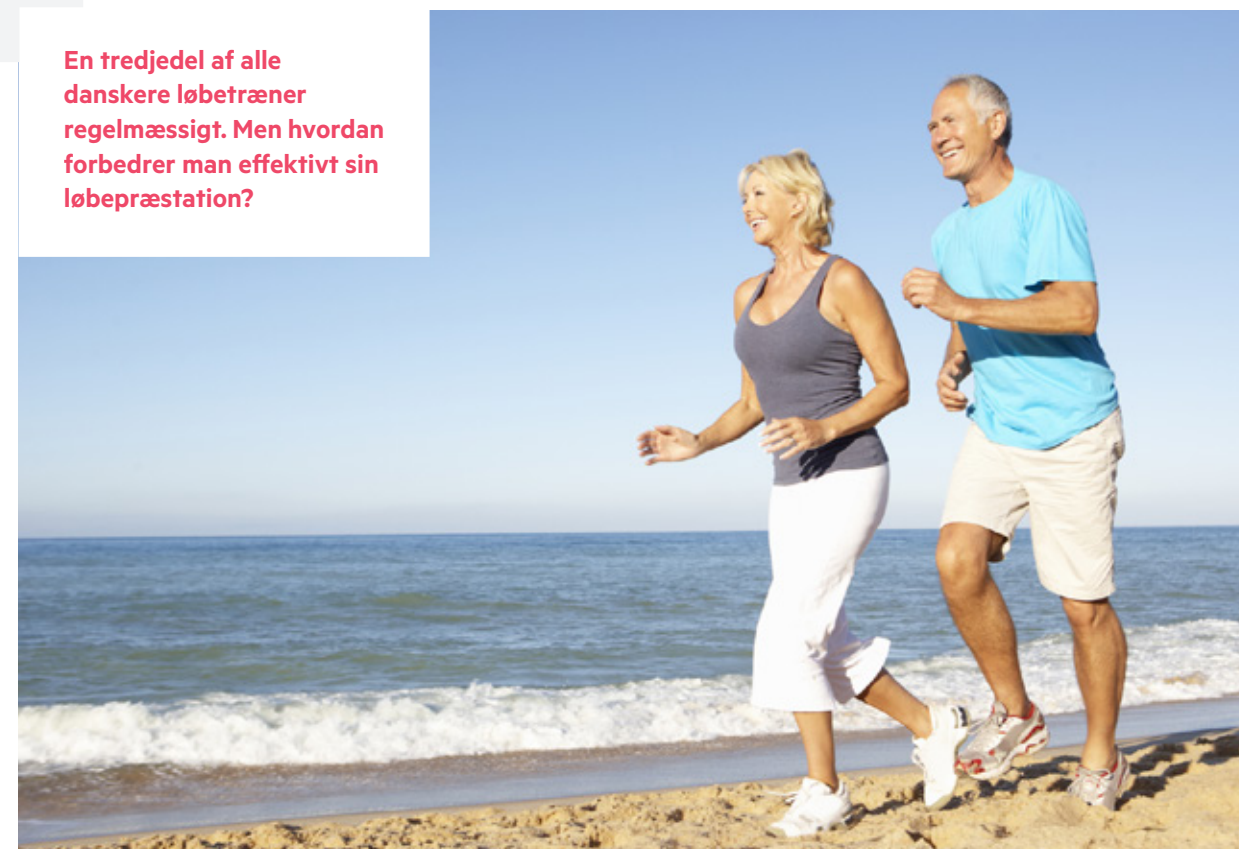
Dato: Torsdag 5/4

Tid: 18.00-19.45

Pris: 150 kr. Studerende: 75 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

En tredjedel af alle danskere løbetræner regelmæssigt. Men hvordan forbedrer man effektivt sin løbepræstation?

FLOW, KROP OG BEVÆGELSE 50 +

Har du hørt om parkour? I dag forbinder de fleste nok parkour med unge mennesker, der springer gennem byen, men filosofien bag parkour, de fysiske og mentale teknikker med fokus på nærvær, flow og bevægelse, er for alle og kan udføres på alle niveauer. Parkour har i den forstand ligheder med fx yoga og mindfulness i bevægelse, hvor der også er fokus på forbindelsen mellem krop og sind. Denne dag kan alle 50+ være med, når vi stiller skarpt på bevægelsesfrihed, kreativitet og flow i parkour for ældre. Få forskningens svar på, hvad parkour er og kan, og mærk gennem praktiske øvelser, hvordan man på legende og kreativ vis benytter byens rum til at udforske kroppens fysiske potentiale og udfordre egne mentale grænser. Kom helt tæt på parkour, og få værktøjer til det videre arbejde med kropskontrol, bevægelse og flow i hverdagen. NB! Mød op iklædt tøj og sko til udendørs bevægelse.

Signe Højbjerg Larsen, adjunkt, Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-040

Dato: Lørdag 28/4

Tid: 10.00-14.00

Pris: 250 kr. Studerende: 125 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VIDEN MED PULS: LØBETRÆNING – BEDRE PRÆSTATION OG ØGET SUNDHED

En tredjedel af alle danskere løbetræner regelmæssigt. Mange løber for at forbedre deres kondition og præstation, mens nogle løber for sundhedens skyld. Vi har hørt, at det er godt for os at løbe, da det holder sygdomme på afstand og hjælper os til at leve længere. Men hvordan forbedrer man effektivt sin løbepræstation? Og hvor meget skal der til for at forebygge sygdom? Hvilke forskelle er der på lange og korte ture, og langsomme og hurtige? Og kan man løbe for meget? Få inspiration til at få mest ud af din løbetræning, uanset hvad din motivation er for at løbe. Dagen byder på spændende løbeoplæg samt løbeture med indlagte øvelser, hvor vi afprøver teoriene i praksis. Vi afprøver bl.a. forskellige typer af løb og supplerende træningsøvelser mens vi diskuterer vigtige emner om løb. Dagen er for alle, der vil vide mere om de gavnlige effekter af løbetræning og afprøve konkrete redskaber til at forbedre egen løbepræstation. Da meget af undervisningen foregår med øvelser og løb, forventes en moderat grundform (du kan løbe fem kilometer), og vi forventer, at man medbringer tøj og sko egnet til løb. Maks. 25 deltagere.

Michael Krüger, videnskabelig assistent

Holdnr: 1811-039

Dato: Lørdag 3/3

Tid: 10.00-16.00

Pris: 390 kr. Studerende: 195 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ALT HVAD DU BØR VIDE OM PSYKOLOGI

Hvordan fungerer menneskets hukommelse, hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan udvikles vores personlighed? Psykologi handler om at forklare, hvorfor vi mennesker oplever, føler, tænker, handler og udvikler os, som vi gør. Få indblik i de vigtigste milepæle inden for psykologi, og bliv introduceret til den nyeste viden på området. Forelæsningerne giver desuden redskaber til refleksion og analyse af psykologiske problemstillinger. Bliv klogere på dig selv, og få en bedre forståelse og respekt for menneskers forskellighed.

06/03 **Udviklingspsykologi.**

Peter Krøjgaard, professor, Aarhus Universitet

13/03 **Kognitionspsykologi.**

Dorthe Kirkegaard Thomsen, professor, Aarhus Universitet

20/03 **Socialpsykologi** Underviser oplyses senere

03/04 **Personlighedspsykologi** Underviser oplyses senere

17/04 **Læringspsykologi.**

Frans Ørsted Andersen, lektor, Aarhus Universitet

24/04 **Anvendt psykologi.**

Thomas Koester, cand. psych., FORCE Technology

Holdnr: 1811-178

Dato: 6 tirsdage, start: 6/3

Tid: 18.30-20.15

Pris: 650 kr. Studerende: 390 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

AT LEVE MED KRONISKE SMERTER

Kom med, når vi i samarbejde med Smertecenter Syd sætter fokus på kroniske smerter. På denne temaaften vil baggrund, komplikationer og behandling af kroniske smerter blive belyst ud fra en bio-psyko-social tilgang. Smerter er kroppens advarselssignal om truende vævsskade. 20% af den voksne danske befolkning har kroniske smerter. I disse tilfælde er der ikke tale om overhængende fare. Til gengæld tilstøder der for en del menneskers vedkommende komplikationer såsom kognitive forstyrrelser, påvirket nattesøvn og sociale følger. Den gængse smertebehandling slår sjældent til. Der skal en langt mere helhedsorienteret og tværfaglig indsats til. Temaaftenen henvender sig alle med interesse for området, og vil også være relevant for personer, der arbejder med smerteramte indenfor sundheds- og socialvæsenet. Underviserne er personale fra Smertecenter Syd.

Trine Albertsen, afdelingslæge, Smertecenter Syd, **Laila Bendix**, læge og ph.d., Syddansk Universitet, Charlotte Overlade, socialrådgiver, Smertecenter Syd

Holdnr: 1811-148

Dato: Onsdag 21/3

Tid: 17.30-20.15

Pris: 200 kr. Studerende: 100 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Tilmeld dig på hjemmesiden fuodense.dk

EN GOD MAVEFORNEMLSE

I vores tarmsystem lever der omkring 1,5 kg bakterier. Disse bakterier lever i et tæt fællesskab med os som vært, og ved at sikre bakterierne et gunstigt og næringsrigt miljø, udfører bakterierne til gengæld en række livsvigtige funktioner, som vi ellers ikke selv kan udføre. Blandt andet hjælper de os med at nedbryde og optage næringsstoffer, bidrager til dannelse af visse vitaminer og hormoner, og er således afgørende for vores daglige liv. Vi har alle vores egen unikke bakteriesammensætning, som kan beskytte os. Dog tyder nyere forskning på, at en ugunstig sammensætning af disse bakterier er forbundet med en række tilstande og sygdomme som fedme eller type 2-diabetes. Bliv klogere på, hvilken betydning tarmens bakteriesammensætning kan være en del af fremtidens behandlingsformer.

05/04 **Hvad er bakterier.** Martin Bahl, seniorforsker, DTU Fødevareinstituttet

12/04 **Tarmens bakterier og kost.** Henrik Roager, postdoc., DTU

19/04 **Tarmen bakterier og sygdomme – muligheder for behandling ved/af bakterier** Trine Nielsen, læge, ph.d., Københavns Universitet

Holdnr: 1811-140

Dato: 3 torsdage, start: 5/4

Tid: 18.00-19.45

Pris: 350 kr. Studerende: 175 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Hvad er en vane egentlig? Hvordan opstår den, hvilket formål tjener den, og hvorfor kan den have så stor magt?

ET SUNDERE FYN: DER ER FIRE FORSKNINGSPROJEKTER – ÉT FÅR 1 MIO. KR.

Hvad mener du, vi skal forske i? Hvilke sygdomme skal prioriteres, når forskningsmidlerne skal fordeles? Du har normalt ikke adgang til at være med til at bestemme, om det er det ene eller det andet, der skal forskes i. Det får du nu! Ved "Et sundere Fyn" inddrager OUH og SDU borgerne i prioriteringen af sundhedsforskningen. I samarbejde med TV2/Fyn får du mulighed for at bidrage med din stemme. Der er sat 1 mio. kr. på højkant. Pengene går til det forskningsprojekt, som får flest stemmer. Det betyder, at det forskningsprojekt føres ud i livet. Alle borgere inviteres til at deltage i "Et sundere Fyn" og stemme på et af de fem forskningsprojekter. Den 16. april kan du møde forskerne og få viden om de fire forskningsprojekter, så du kan give en kvalificeret stemme. Du kan også møde repræsentanter for ledelserne på OUH og SDU, der fortæller om vigtigheden af at involvere borgere og patienter i forskningen samt Esben Seerup fra TV2/Fyn, der fortæller om TV2/Fyns engagement i projektet. "Et sundere Fyn" kan følges hele ugen på TV2/Fyn, som sender indslag om forskerne og deres arbejde, om deres Et sundere Fyn-feltlaboratorier og fra Awardshow den 23. april, hvor vinderen kåres. Det er gratis at deltage – og vi giver kaffen!

Holdnr: 1811-068

Dato: Mandag 16/4

Tid: 19.00-21.00

Pris: Gratis

Sted: Syddansk Universitet, lokale 100, Campusvej 55, Hovedindgangen, 5230 Odense M

OPTIMER DIN HJERNE

Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Det er kroppens suveræne kommandocenter, hjernen, der løser disse opgaver. Men hvordan fungerer hjernen egentlig? Hvilke dele af hjernen bruger vi hvornår, og hvorfor går det nogle gange galt? Hvorfor glemmer vi gang på gang de samme ting? Den gode nyhed er, at din hjerne kan komme i topform, og at det aldrig er for sent at gå i gang. Med den rigtige træning, søvn, kost og motion kan du forbedre din hukommelse og koncentrationsevne og blive endnu bedre til at prioritere og tage beslutninger i hverdagen. Få forskernes råd til, hvordan du optimerer din hjerne, og bliv rustet til at vinde næste omgang Trivial Pursuit.

20/02 **Introduktion til hjernen og hukommelsen.** Albert Gjedde, professor Aarhus Universitet

27/02 **Hjernen og stress.** Karen Johanne Pallesen, hjerneforsker, Universitetshospital & Interactive Minds Centre (IMC), Aarhus Universitet

06/03 **Hjernen og motion.** Jesper Lundbye-Jensen, lektor, Københavns Universitet

13/03 **Den dynamiske hjerne – omstruktureringer af den skadede og normale hjerne.** Jesper Mogensen, professor, Københavns Universitet

20/03 **Hjernen og aldring – få mest muligt ud af hjernen uanset alder.** Ellen Garde, læge, Hvidovre Hospital og Center for Sund Aldring, Københavns Universitet

Holdnr: 1811-071

Dato: 5 tirsdage, start: 20/2

Tid: 18.30-20.15

Pris: 550 kr. Studerende: 225 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Naturvidenskab og teknologi

VIDENSBRUNCH - HØRELSENS MYSTERIER

Vi starter med en lækker brunchbuffet, juice, kaffe og te i restauranten på 2. sal. Dernæst skal vi lytte til en forelæsning om hørelsens mysterier. Da vore forfædre blandt de firbenede hvirveldyr gik på land, tilpassede deres ører sig til at høre lyd i luft. Denne tilpasning tog lang tid - ca. 150 millioner år. Lektor Jakob Christensen-Dalsgaards forskning drejer sig om at beskrive de trin, der førte til et fungerende øre ved undersøgelse af hørelse hos mange nulevende arter, for eksempel lungefisk, frøer, øgler og skildpadder.

Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor, Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-186

Dato: Lørdag 21/4

Tid: 10.00-13.00

Pris: 275 kr.

Sted: Syddansk Universitet, lokale 100, Campusvej 55, Hovedindgangen, 5230 Odense M

TAG MED FOLKEUNIVERSITETET I KØKKENET: SPRØDE GRØNTSAGER

Hvis du er interesseret i god mad og samtidig vil vide mere om maden, hvordan den bliver til, og hvorfor den smager, som den gør, så deltag i dette grøntsagskursus. Her er en enestående chance for at tilbringe en aften sammen med dygtige og innovative kokke, der kan fortælle om maden i samspil med en gastrofysiker, som kender til videnskaben bag maden og smagen. Der indbydes til foredrag og interaktivt samvær i Styrbæks køkken, hvor kokkene vil tilberede et simpelt måltid med fokus på tilberedning af grøntsager, som er så knasende sprøde, at det runger i kraniet.

Ole G. Mouritsen, professor, Syddansk Universitet kok **Klavs Styrbæk**

Holdnr: 1811-096

Dato: Onsdag 4/4

Tid: 18.00-20.30

Pris: 595 kr. inkl. et let måltid, et glas vin og kaffe

Sted: STYRBÆKS, Slettensvej 223, 5270 Odense N

DYBHAVETS FORUNDERLIGE VERDEN

Mød Ronnie Glud, som netop er hjemvendt fra en ekspedition til den 10 km dybe grav Kermadec Trench i Stillehavet. Dybhavet er langt mere divers, end de fleste forestiller sig, og det er hjem for mange unikke og forskelligartede livsformer. Endvidere spiller de mikrobielle processer i dybhavet en afgørende rolle for havets kemiske sammensætning og livsbetingelserne på jorden. På trods af dette er store dele af dybhavet uudforsket, hovedsageligt fordi det er meget vanskeligt at gennemføre målinger og indsamlinger i dybhavet. Pålidelige målinger kræver specialdesignede instrumenter og fartøjer. Ronnie Glud vil ud fra den nyeste forskning præsentere dybhavets mangfoldighed – specielt med fokus på, hvad vi ved (og ikke ved) om livet på bunden af de store oceaner og dybhavsgrave.

Ronnie Glud, professor, Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-141

Dato: Mandag 5/2

Tid: 18.30-20.15

Pris: 150 kr. Studerende: 75 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Hør om
stjernernes liv og
død. Se side 38

ALT HVAD DU BØR VIDE OM DANMARKS NATUR

At stå musestille ved synet af et sky rådyr i skovkanten eller at betragte en rovfugl hængende i luften på udgik efter sit næste bytte. Mulighederne for naturoplevelser er mange i Danmark. Uanset hvor du bor, er naturen tæt på, og den ligger altid inde med unikke oplevelser, hvad enten du er ude for at løbe en tur langs vandet eller på søndagstur med familien i skoven. Forelæsningsrækken klæder dig på til din næste tur ud og giver nogle fif til, hvad der er værd at lægge mærke til. Hør om nogle af de mange spændende ting, og få mere ud af dine naturoplevelser.

26/02 Undergrund og landskabsformer – Danmarks geologi. Erik Skovbjerg Rasmussen, Seniorforsker, GEUS

05/03 Vejr- og himmelfænomener. John Cappelen, seniorklimatolog, Danmarks Meteorologiske Institut

12/03 Danske Naturtyper: Strandenge, heder, overdrev og klitter. Frede Østergaard Andersen, lektor emeritus, Syddansk Universitet

19/03 Hvorfor synger og kalder fuglene? Ole Næsbye Larsen, lektor, Syddansk Universitet

09/04 Krybdyr og padder. Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor, Syddansk Universitet

16/04 Insekter. Thomas J. Simonsen, kurator, Naturhistorisk Museum

23/04 Vilde planter. Forelæser oplyses senere.

30/04 Havpattedyr. Magnus Wahlberg, lektor, Syddansk Universitet

07/05 Pattedyr. Thomas Bjørneboe Berg, seniorforsker, Naturama

Holdnr: 1811-102

Dato: 9 mandage, start: 26/2

Tid: 18.30-20.15

Pris: 950 kr. Studerende: 475 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ENHED OG MANGFOLDIGHED

Den helt ekstraordinære forskellighed, der kommer til udtryk i såvel udseende som adfærd hos mennesket, har givet anledning til både forundring og glæde, men også til misundelse og had. Forelæsningsrækken vil handle om, hvordan denne rigdom af mangfoldighed er opstået. De fysiske og adfærdsmæssige forskelle mellem mennesker har ikke eksisteret altid. Vi stammer formentlig alle sammen fra en lille befolkning af moderne mennesker, der indtil for 60.000 år siden levede i et afgrænset område i Østafrika. Da moderne mennesker oprandt i Østafrika var der så få af dem, at de tilhørte en enkelt gruppe, der parrede sig frit med hinanden. Med denne konstante opblanding af folk, blandedes også de fysiske træk, og undergrupper blev ikke dannet. De forskelle, som vi i dag ser mellem mennesker, er derfor opstået inden for de sidste 60.000 år og er i al væsentlighed et resultat af menneskets vandringer og tilpasninger til nye omgivelser. I det meste af menneskets udviklingshistorie har mennesket levet i små, isolerede grupper, hvilket er den væsentligste årsag til de genetiske, sproglige og kulturelle forskelle mellem forskellige befolkningsgrupper.

Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet

Holdnr: 1811-131

Dato: Torsdag 8/3

Tid: 17.30-19.15

Pris: 150 kr. Studerende: 75 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DET LEVENDE UNIVERS

Udforskningen af solsystemet og de såkaldte exoplaneter er to områder, hvor udviklingen går meget hurtigt. Vi ser på resultaterne fra de mange rumsonder, der i disse år udforsker vort solsystem, og med over 3500 kendte exoplaneter begynder vi at kunne danne os et billede af, hvor mange forskellige typer solsystemer, der findes. Stjernernes liv og død og universets mange typer af stjerner er temaet i den tredje forelæsning, og derefter fortsættes med galakser, både Mælkevejen og universets utallige andre galakser. Vi slutter med kosmologien, som gennem opdagelsen af mørkt stof og mørk energi har taget en helt ny drejning.

20/03 Universet opdages

27/03 Vort solsystem – og exoplaneter

03/04 Stjernernes liv og død

10/04 Mælkevejen og andre Galakser

17/04 Universets begyndelse og udvikling

Henrik Stub, lektor, cand.scient. og **Helle Stub**, lektor, cand.scient.

Holdnr: 1811-098

Dato: 5 tirsdage, start: 20/3

Tid: 19.15-21.00

Pris: 550 kr. Studerende: 275 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SKELETTERNE FORTÆLLER

Antropologisk afdeling (ADBOU) ved Syddansk Universitet opbevarer skeletresterne af mere end 16.000 mennesker, der levede i Danmarks fortid. Skeletterne rummer værdifuld viden om liv og sundhed hos fortidens mennesker. Gennem en række forelæsninger fortæller forskere tilknyttet afdelingen om deres arbejde, og om den viden, der kommer ud af skeletstudierne.

05/04 Skeletsamlingen ADBOU. Dorthe Dangvard Pedersen, postdoc, Syddansk Universitet

12/04 Hvor kommer danskerne fra? Hans Christian Petersen, lektor, Syddansk Universitet

19/04 Kalvehavegård 2017 – New finds from a Bronze Age excavation at Kertemindefjord. Svenja Weise, postdoc, Syddansk Universitet

26/04 Sex, Survival and Subsistence - Lessons from Scandinavian Skeletons. Svenja Weise, postdoc, Syddansk Universitet

03/05 På sporet af tuberkulose og spedalskhed i fortiden. Dorthe Dangvard Pedersen, postdoc, Syddansk Universitet

10/05 Vold og drab i middelalderen. Peter Tarp, Antropolog, Syddansk Universitet

17/05 Hoveder og højder – hvad skeletmål siger om livet i middelalderen. Jesper Boldsen, lektor, Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-108

Dato: 7 torsdage, start: 5/4

Tid: 18.15-20.00

Pris: 750 kr. Studerende: 375 kr.

Sted: ABDOU, Lucernemarken 20, 5260 Odense S

GRUNKURSUS I DANMARKS OG SKÅNES GEOLOGI 1

Danmarks og Skånes geologi rækker næsten 2 milliarder år tilbage og starter med et komplekst "grundfjeld", som tolkes ud fra de moderne pladetektoniske teorier. På "grundfjeldet" hviler varierede sedimentserier afsat i løbet af de seneste godt og vel 500 millioner år. Flere af lagene er rigt fossilførende og fortæller om de meget forskellige faunaer, floraer og aflejringsmiljøer, der har afløst hinanden i løbet af de lange tidsrum. Der er fx tale om alunskifer-miljøer både på Bornholm og i Skåne, om den ejendommelige "orthoceratit-kalk" fra Ordovicium og fossilrige kalklag afsat i et tropisk varmt hav i Silur, om Trias-Jura-periodernes tropiske sumpskove, det typiske skrivekridt, koralbanke-miljøerne i Faxe og Limhamn, det særpregede Moler-miljø og om Miocæn-tidens brunkulssumpe med en eksotisk, nu uddød plantevækst. Og så har der i perioder hersket en omfattende vulkanisme, hvis baggrund har været vidt forskellig, spændende fra sprækkevulkanismen i Karbon/Perm, "de skånske vulkaner" og frem til Eocænets omfattende askefald fra de vulkanske områder i Nordatlanten. Kurset fortsætter i efteråret 2018 med en gennemgang af de klassiske fremstillinger af de dansk-skånske Istidslag og de nyeste, anderledes og stærkt omdebatterede fortolkninger. Medlemmer af den Fynske Stenklub får 50 kr. rabat ved at tilmelde sig som studerende.

Palle Gravesen, museumsinspektør

Holdnr: 1811-095

Dato: Lørdag og søndag 21/4 og 22/4

Tid: 10.00-16.00

Pris: 750 kr. Studerende: 700 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Folkeuniversitetets Syddanske Region

Syddansk Folkeuniversitet har sekretariat i Odense. Herfra serviceres en række komiteer på Fyn, Sønderjylland samt komiteer på Vestsjælland. Hvert Folkeuniversitet er selvstændig arrangør af kurser og forelæsninger i sit lokalområde, og tilmelding til de lokale arrangementer skal ske til det lokale Folkeuniversitet. Læs mere på www.folkeuniversitetet.dk og www.fuodense.dk

Fyn

Folkeuniversitetet Assens

Formand Birgitte Lerche, biml@km.dk
Administrator Lasse Tajmer,
post@fuassens.dk
www.fuassens.dk

Faaborg Folkeuniversitet

Formand og administrator Morten Gjeddebæk,
faaborgfolkeuni@gmail.com
www.faaborgfolkeuni.dk

Lillebælt Folkeuniversitet

Formand Henriette Bacher Lind,
hebl@km.dk
Administrator Lissi Hygum Lind,
lissi.lind@fredericia.dk
www.fu.lillebaelt.dk

Langeland Folkeuniversitetet

Formand og adm. Lone Nordal Petersen,
skebjerg-soegaard@mail.dk
www.folkeuniversitetet.dk/langeland

Nordfyns Folkeuniversitet

Formand og adm. Kaj Andersen,
kaj-vera@email.dk
www.folkeuniversitetet.dk/nordfyns

Ringe/Ryslinge Folkeuniversitet

Formand og adm. Mogens Keinicke,
mokeinicke@gmail.com
www.folkeuniversitetet.dk/ringe-ryslinge

Svendborg Folkeuniversitet

Formand Poul Vase,
poul_vase@hotmail.com
Administrator Erik H A Jakobsen,
eaj@aofcenterfyn.dk
www.aftenskole.aofcenterfyn.dk/temaer/folkeuniversitetet

Sjælland

Lolland Folkeuniversitet

Formand og administrator Bente Kaspersen,
bentek@mail123.dk
www.fu-lolland.dk

Roskilde Folkeuniversitet

Formand Mogens Vestergaard,
mogensv@roskilde.dk
Administrator Mette Sonne Brendstrup,
mettesb@ruc.dk
www.roskildebib.dk/web/arena/folkeuniversitet

Odsherred Folkeuniversitet

Formand Eric Holm,
eric.holm@mail.dk
www.odsherredfolkeuniversitetet.dk

Jylland

Vejle Folkeuniversitet

Formand Vagn Kjeldsen,
kjeldsenvagn@gmail.com
Administrator Helen Præstegaard,
hp@vejlebib.dk
www.folkeuniversitetet-vejle.dk

Billund Folkeuniversitet

Formand og adm. Søren Bork-Pedersen, fu@fubillund.dk
www.fubillund.dk

Vejen Folkeuniversitet

Formand Linda Klitmøller,
lk@sonderskov.dk
Adm. Anne-Mette Graubaek,
amgraubaek@gmail.com
www.fu-vejen.dk

Højer Folkeuniversitet

Formand og administratør Peter Lundby, peter@arlu.dk
www.folkeuniversitetet.dk/hoerje

Kolding Folkeuniversitet

Formand Maja Damgaard Christensen
majad@kolding.dk
www.fuodense.dk/kolding/

Varde-Ølgod Folkeuniversitet

Formand og administrator Birthe Borre, b.borre@mail.dk
www.folkeuniversitetet.dk/varde-oelgod

Folkeuniversitetet i Haderslev

Formand Karl Erik Olesen,
kao@haderslev.dk
Adm. Irene Lind, il@vucsyd.dk
www.folkeuniversitetetihaderslev.dk

Give-egnens Folkeuniversitet

Formand og adm. Gunhild Ørnsholt,
gunhild.oernsholt@mail.dk
www.folkeuniversitetet.dk/give

Kunst og arkitektur

KLIMA- OG NATURSYN I KUNST OG VIDENSKAB

I anledningen af udstillingen "Jordforbindelser. Dansk maleri 1780 til 1920 og det antropocæne landskab" er Faaborg Museum gået sammen med Øhavsmuseet om en foredragsaften. De to foredrag handler om, hvordan mennesker gennem tiden har forandret det danske landskab, og hvordan kunst, natursyn og videnskab har påvirket hinanden. Udgangspunktet er det sydfynske landskab og den måde, det har forandret sig på fra 1780 til i dag. Medlemmer af Faaborg Museums Venner kan tilmelde sig som studerende ved at skrive "Faaborg Museums Venner" som uddannelsessted og udfylde med eget medlemsnummer under "årskortnummer".

Gry Hedin, museumsinspektør og **Poul Baltzer Heide**, cand.mag.

Holdnr: 1811-133

Dato: Torsdag 26/4

Tid: 19.00-21.00

Pris: 250 kr. Studerende/Faaborg Museums venner: 125 kr.

Sted: Øhavsmuseet, Banegårdspladsen 2, 5600 Faaborg

KUNSTENS MATERIALER OG VIRKEMIDLER

Kunstens udtryk er altid materielt. Hvordan de forskellige materialer benyttes og sammensættes er afgørende for vores oplevelse og forståelse af værket, om der så er tale om en skulptur, et maleri eller et fotografi. Op gennem historien har kunstens materialer og teknikker ændret sig. Fra farver fremstillet af naturens materialer, jord, mineraler eller lus, til kemisk fremstillede farver i hidtil usete nuancer. Farverne er blevet tillagt symbolsk betydning, men vores opfattelse af denne betydning har også ændret sig gennem århundrederne. På dette kursus udforsker vi både materialer og betydninger i kunstens historie og får en bedre indsigt i fundamentet for den kunst, vi ser og nyder.

Birgitte Zacho, mag.art.

Holdnr: 1811-094

Dato: 7 onsdage, start: 31/1

Tid: 19.00-20.45

Pris: 750 kr. Studerende: 375 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KNÆK KUNSTENS KODE: ABSTRAKT KUNST

Kunst kan opleves, men hvordan? Hvordan sætter vi ord på vores indtryk? Er kunsten åben for enhver fortolkning? Eller har kunsten en morale, en funktion eller et budskab? Vi undersøger, hvad kunsten vil. De tre forelæsninger handler om abstrakt kunst, om åndens og formens sprog. Først præsenteres fire pionerer indenfor den abstrakte kunst; Hilma af Klint, Wassily Kandinsky, Piet Mondrian og Kazimir Malevich. Alle disse kunstnere havde det til fælles, at de søgte efter en ny udtryksform som kunne visualisere livets åndelige dimensioner. Og alle var påvirket af tidens spirituelle strømninger og teosofiens verdensbillede. Derefter præsenteres forskellige kunstnere som alle er påvirket eller i opposition til den abstrakte kunsts foregangsmænd. Vi skal se på Richard Mortensens æggeperspektiv, minimalismens optagethed af formen og kroppen og samtidskunstnere som Sarah Morris og Beatriz Milhazes, der kender deres kunstneriske rødder, men bruger det abstrakte formsprog i en ny og mere feminin kontekst.

Inger Houbak, cand.phil.

Holdnr: 1811-058

Dato: 3 torsdage, start: 8/2

Tid: 18.00-19.45

Pris: 350 kr. Studerende: 175 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VIDENSBRUNCH: HYGGE

Vi starter med en lækker brunchbuffet, juice, kaffe og te i restauranten på 2. sal. Dernæst skal vi lytte til en forelæsning om hygge, med titlen: Valhalla modernisme: Den æstetiske branding af "dansk hygge". I 2016 udkom der på britiske forlag hele ti bøger med fremstillinger af dansk hygge, hvoraf flere er blevet internationale bestsellere. Samtidig svælgede britiske medier i artikler med diskussioner om dette eksotiske kulturfænomen blandt "verdens lykkeligste mennesker". Forelæsningen belyser, hvad der kendetegner den britiske fortælling om dansk hygge, og hvordan den visuelt er sat i scene. Det er nemlig påfaldende, at en række æstetiske specifikke livsstilsmarkører, som kunne kaldes "Valhalla modernisme", går igen.

Holdnr.: 1811-066

Malene Breunig, lektor, ph.d., Syddansk Universitet

Dato: Lørdag 3/3

Tid: 10.00-13.00

Pris: 275 kr.

Sted: Syddansk Universitet, lokale 100, Campusvej 55, hovedindgangen, 5230 Odense M

KUNST OG SORG

Hele livet er kunstens emne. Intet er unddraget kunstens dækningsområde. Heller ikke livets smertepunkter. Erfaringen af død og sorg – og kunstens bearbejdning af denne – kan blive eksistentiel meningsfuld, og åbne op for ny indsigt. Kunst tilbyder tolkning og tyding i mødet med lidelsen, døden og sorgen. Sorg er et universelt fænomen. Ingen går igennem livet uden. Det spænder lige fra sorg over tabet af noget absolut umisteligt som ved dødsfald, sorg over ugengældt kærlighed eller sorg over et mistet fædreland eller faldne i krig. Foredraget vil primært beskæftige sig med kunstnere, der forenkler deres egne tragiske oplevelser til universelle symboler af stor kraft. Men også den mere fælles, kollektive sorg såsom hændelser i biblen eller mindesmærker rejst over faldne i krig. Til tider smelter den personlige og kollektive sorg naturligt sammen i en kunstners værk.

Mette Kyhl Nielsen, cand.mag.

Holdnr: 1811-006

Dato: Onsdag 7/2

Tid: 17.30-19.15

Pris: 150 kr. Studerende: 75 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KUNSTEN LIGE HER OG NU

Ikke sjældent står man foran et moderne kunstværk og tænker: "Hvad i alverden er meningen? Sku' det være kunst?" Mange kunstværker i samtiden er baseret på et idegrundlag, der ikke altid er umiddelbart sanseligt. Kunsten i dag har mange ansigter, og hvordan skal de forstås? Kom på omgangshøjde med kunsten her og nu, både den sanselige og den mere konceptuelle, så dit næste møde med nutidig kunst bliver til at forstå. Peter Kær, som mange nok primært kender som TV-vært, har siden læst kunsthistorie på Københavns Universitet og har netop været hovedfigur i DR K-serien 1000 års kunsthistorie.

OBS: Søndag er kantinen lukket, så medbring selv mad og drikke. Kaffe kan købes i automater.

Peter Kær, cand.mag.

Holdnr: 1811-111

Dato: Lørdag og søndag 3/2 og 4/2

Tid: 10.00-16.00

Pris: 680 kr. Studerende: 355 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

REJSEDESTINATION: PARIS

Tag med en historiker, en kunsthistoriker og en litteraturhistoriker på en vandring gennem Paris' nyere historie, kunst og litteratur. Vi går tæt på byen fra de ophedede revolutionsdage i 1789 og op gennem 1800-tallet og frem med tilbageblik til århundrederne før. Storbylivet tiltrækker kunstnere som Manet, Renoir og Toulouse-Lautrec, der indfanger dette nye byliv og menneskemylder i en helt ny skandaløs malerstil. Paris er også byen, som er bearbejdet hos forfattere som Victor Hugo og Patrick Modiano. I Hugos Les Misérables er baggrunden Frankrigs historie fra Napoleonstiden til begyndelsen af 1830'erne, og hos Modiano er både tid og sted forbundet til det besatte Paris under Anden Verdenskrig. Få indblik i en by, der har haft stor indflydelse på resten af verden i forskellige perioder og få endnu mere ud af det, du ser, næste gang du går rundt i Paris.

05/04 Paris' historie. Henrik Prebensen, seniorforsker, Københavns Universitet

12/04 Arkitektur i Paris. Anders Troelsen, lektor, Aarhus Universitet

19/04 Kunst i Paris. Anders Troelsen, lektor, Aarhus Universitet

26/04 Litteratur om Paris. Morten Nøjgaard, professor, Syddansk Universitet

Holdnr: 1811-135

Dato: 4 torsdage, start: 5/4

Tid: 18.30-20.15

Pris: 450 kr. Studerende: 225 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

LÆR AT TÆNKE MED KUNSTEN

Mød forskeren og kunstneren, som på skift sætter ord på kunsten. I denne forelæsningsrække ser vi både på kunstnerens konkrete praksis og flyver højt op med kunstfilosofferne. Du bliver bedre rustet til at se, aflæse og forstå kunstneriske udtryk, både på museet og i samfundet. Kom med kunstner Martha Kramær bag kulissen i den kunstneriske praksis, og lær at forstå tankerne bag den kunstneriske skabelsesproces. Martha inddrager egne værker samt værker af kunstnere som Kazimir Malevich, Sol Lewitt, Barnett Newman og Agnes Martin. I anden del af forløbet vil vi gå i dybden med, hvad kunstfilosofi og æstetik egentlig er. Med filosoffer som Kant og Deleuze samt skønlitterære forfattere som Per Højholt og Tomas Espedal perspektiverer Neal kunsten og belyser den kunstneriske praksis, vi har hørt om hos Martha. Entré til Brandts er inkluderet i prisen (Gælder dog ikke til udstillingerne i den anden bygning). Kaffe, te og vand kan købes i billetsalget.

Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. og **Martha Kramær, kunstner**

Holdnr: 1811-115

Dato: 12 onsdage, start: 28/2

Tid: 14.30-16.15

Pris: 1250 kr. Studerende: 625 kr.

Sted: BRANDTS, Brandts Torv 1, 5000 Odense C

BYVANDRING: ODENSE

Hvor godt kender du egentlig din by? På tre byvandring er vi på opdagelse i Odense. Odense er en af landets ældste byer, men under overskriften fra stor dansk by til dansk storby undergår den i disse år en dramatisk forvandling. Det historiske centrum er under forandring. Havnen udvikles fra industrihavn til et nyt attraktivt byrum. Brokvarterer byudvikles for at skabe bedre rammer for livet i byen. Så der er nok at tage fat på, når vi over tre gange fordyber os i byens historie, kunst og arkitektur. Byvandringerne ligger i forlængelse af efterårets ture, men nye deltagere er meget velkomne. Mødested 1. gang: Gråbrødre Plads, foran klosteret Mødested 2. gang: Rytterkasernen, Ridehusgade Mødested 3. gang: Broen til Byens Ø, Finlandkaj

08/05 Gråbrødre Plads, foran klosteret

15/05 Rytterkasernen, Ridehusgade

22/05 Broen til Byens Ø, Finlandkaj

Birgitte Zacho, kunsthistoriker, mag.art.

Holdnr: 1811-069

Dato: 3 tirsdage, start: 8/5

Tid: 13.00-14.30

Pris: 390 kr. Studerende: 215 kr.

Følg med
på Facebook
[facebook.com/fuodense](https://www.facebook.com/fuodense)

Tag med en historiker, en kunsthistoriker og en litteraturhistoriker på vandring gennem Paris.

DAVID HOCKNEY: A BIGGER PICTURE

David Hockney (f. 1937) er en af kunstens største nulevende stjerner. Han har vadet i succes siden tiden på Royal College of Art i London og har beskæftiget sig med det meste: akryl- og oliemaleri, fotografi, fotocollage, tegning, scenografi og film. Han har søgt sine motiver i egen seksualitet, i vennekredsen, i hjemmet, i hjemegnen, i ørkenen og ude i skoven. Picassos kubisme har haft en særlig tiltrækning og indflydelse på Hockney, men hvordan? Kom og hør om Hockneys forsøg på at sprænge maleriets rammer, genopfinde forholdet mellem værk og betragter og mellem position og synsfelt. En stor Hockney udstilling i 2012 hed 'A Bigger Picture'. Hvad er det hos Hockney, som er 'bigger' foruden formaterne? Og er det lykkedes ham at skabe 'a bigger picture'?

Inger Houbak, cand.phil.

Holdnr: 1811-128

Dato: Lørdag 10/3

Tid: 10.00-14.00

Pris: 250 kr. Studerende: 125 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KEND DIN MONA LISA – OG FIRE ANDRE BERØMTE KUNSTVÆRKER

Venus' fødsel, Mona Lisa, Las Meninas, Frokost i det grønne og Åkander. Mange kan sætte billeder på de nævnte titler. Men hvorfor er det, at disse malerier er så berømte? Vi betragter værkerne fra mange perspektiver og hører om kunstnerens inspirationskilder og forarbejder. Vi går under overfladen på værkerne og hører om deres tilblivelsesproces; om teknikker og materialer. Vi diskuterer motivernes betydning. Vi sætter værkerne i relation til deres samtid, den kunstneriske og samfundsmæssige udvikling. Vi hører om værkernes livshistorie; rejser, flytninger, konservering og et tyveri. Om kopier, varianter og parafaser. Om samtidens og eftertidens modtagelse og fortolkninger af værkerne. Og om myterne om dem.

Mathilde Teglgård Nielsen, cand.mag.

Holdnr: 1811-112

Dato: Lørdag 17/3

Tid: 10.30-16.30

Pris: 380 kr. Studerende: 205 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KUNSTEN UNDER FORANDRING

Når samfundets normer ændrer sig, er det tit fordi de fælles værdier er blevet dyrket for meget, og vi derfor ønsker forandringer, der kan rense luften og skabe fornyelse. At normer og værdier ændrer sig er også et velkendt fænomen i kunstens verden. Tænk bare på de store udsving man oplevede mellem renaissance og barok, mellem rokoko og nyklassicisme og romantik for blot at nævne et nogle af de store stilretninger. Ofte har det faktisk netop været indenfor kunsten, at man tidligt har fanget nye tendenser og fungeret som drivfjeder i samtiden. Med udgangspunkt i europæisk kunstproduktion fra 1300-tallet til det 20. århundredes midte analyserer vi denne lørdag, hvordan og hvorfor kunstens måde at udtrykke sig på har ændret sig, som den har.

René Juul Jensen, cand.mag.

Holdnr: 1811-134

Dato: Lørdag 24/2

Tid: 10.00-16.00

Pris: 380 kr. Studerende: 205 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

USYNLIG KUNST: FRAVÆR OG TOMHED I BILLEDKUNSTEN

Peter Kær fortæller om et ofte overset aspekt af kunsten. Kunst handler om at skabe billeder, se billeder og forstå billeder. Alligevel har en lang række kunstnere gennem de sidste 100 år benyttet sig af usynlighed, fravær og tomhed i billedkunsten. Fravær er ofte mere effektivt, hvis man gerne vil skabe opmærksomhed. Hvem taler vi mest om? Hende, der altid møder til tiden eller ham, der altid kommer for sent? Dette paradoks er omdrejningspunktet på temadagen, hvor kunstnere som blandt andre Andy Warhol, Yves Klein, Christo, Robert Rauschenberg og Gerhard Richter er blandt dem, der benytter sig af usynlighed og fravær. Et foredrag, hvor kunstens meditative og filosofiske kvaliteter er i højsædet. Peter Kær, som mange nok primært kender som TV-vært, har siden læst kunsthistorie på Københavns Universitet og har været hovedfigur i DR K-serien 1000 års kunsthistorie.

Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling

Holdnr: 1821-012

Dato: Lørdag 22/9

Tid: 10.00-16.00

Pris: 680 kr. Studerende: 355 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KEND DIN SKRIGET – OG FIRE ANDRE BERØMTE KUNSTVÆRKER

Stjerneklar nat, Skriget, Guernica, No. 5 1948 og Marilyn Diptych. Mange kan sætte billeder på de nævnte titler. Men hvorfor er det, at disse malerier er så berømte? Vi betragter værkerne fra mange perspektiver og hører om kunstnerens inspirationskilder og forarbejder. Vi går under overfladen på værkerne og hører om deres tilblivelsesproces; om teknikker og materialer. Vi diskuterer motivernes betydning. Vi sætter værkerne i relation til deres samtid, den kunstneriske og samfundsmæssige udvikling. Vi hører om værkernes livshistorie; rejser, flytninger, konservering og et tyveri. Om kopier, varianter og parafraiser. Om samtidens og eftertidens modtagelse og fortolkninger af værkerne. Og om myterne om dem.

Mathilde Teglgård Nielsen, cand. mag. i kunsthistorie

Holdnr: 1821-011

Dato: Lørdag 6/10

Tid: 10.30-16.30

Pris: 380 kr. Studerende: 205 kr. inkl. kaffe og kage

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Vil du have mere kunst og kultur? Så besøg Trapholt og Koldinghus

EAT ME – MAD OG KROPPEN

Vi spiser alle mad. At indtage mad er en fælles menneskelig aktivitet. Og spisevanerne er mange; vegansk kost, fedtforskrækkelse, stenalderdiæt og så videre. Men hvad siger forskningen? I forbindelse med udstillingen EAT ME på Trapholt har museet og Folkeuniversitetet inviteret tre danske eksperter til at uddybe deres aktuelle forskning og bøger om mad i forhold til kroppen og dens udvikling.

14/03 Mad og tarmen. Adam Bencard, lektor ved Medicinsk Museion

11/04 Mad og fedt. Niels Gregersen, professor, Aarhus Universitet

25/04 Mad og kød. Peter K.A. Jensen, lektor, Aarhus Universitet

Holdnr: 1812-156

Dato: 3 onsdage, start: 7/3

Tid: 17.00-18.30

Pris: 350 kr. Studerende/Klub Trapholt: 175 kr.

Sted: Trapholt, Æblehaven 23, 6000 Kolding

Forelæsninger på Trapholt

Alle skal betale entré til Trapholt. Medlemmer af Klub Trapholt får 50% rabat på alle forelæsninger og gratis entré til museet.

MINDFULNESS OG FORDYBELSE

Kom med til en fordybelsesdag med fokus på krop og sind, og få en enestående mulighed for at mærke din krop i fællesskab med andre. Denne dag består af korte præsentationer og længere perioder med praksis. Du bliver guidet gennem øvelser, hvor der både vil være perioder med stilhed og levende musik. Målet med at træne mindfulness er en fysisk tilstedeværende krop med et klart sind og et åbent hjerte, der er i stand til at foretage etiske beslutninger og handle til gavn for sig selv og andre.

Esther Sorgenfrei Blom, cand.psych., Psykiatrisk Center København, **Lone Overby Fjorback**, centerchef, Aarhus Universitet og **Torben Westergaard**, komponist.

Holdnr: 1812-152

Dato: Lørdag 7/4

Tid: 10.00-16.00

Pris: 350 kr. Studerende/Klub Trapholt: 175 kr.

Sted: Trapholt, Æblehaven 23, 6000 Kolding

KOLDINGHUS 750 ÅR

I 750 år har Koldinghus fra sin placering på slotsbanken knejset majestætisk over Kolding som byens vartegn. Forelæsningsrækken, der finder sted på Koldinghus i anledningen af slottets 750-års jubilæum, består af 3 forelæsninger. De første to handler om slottets 750-års historie og restaureringen, og den sidste forelæsning tager udgangspunkt i jubilæumsudstillingen "Magtens Smykker", der kan ses fra 6. maj til 30. september 2018.

03/04 Fra grænseborg til kongeslot: 1268-1808

Kl. 16.30-18.15, Steen Rosenvinge Lundbye, Kulturarvschef på Koldinghus

17/04 Fra ruin til arkitektonisk perle, museum og moderne turistattraktion: 1808-2018

Kl. 16.30-18.15, Steen Rosenvinge Lundbye, Kulturarvschef på Koldinghus

22/05 Smykker som magtsymbol

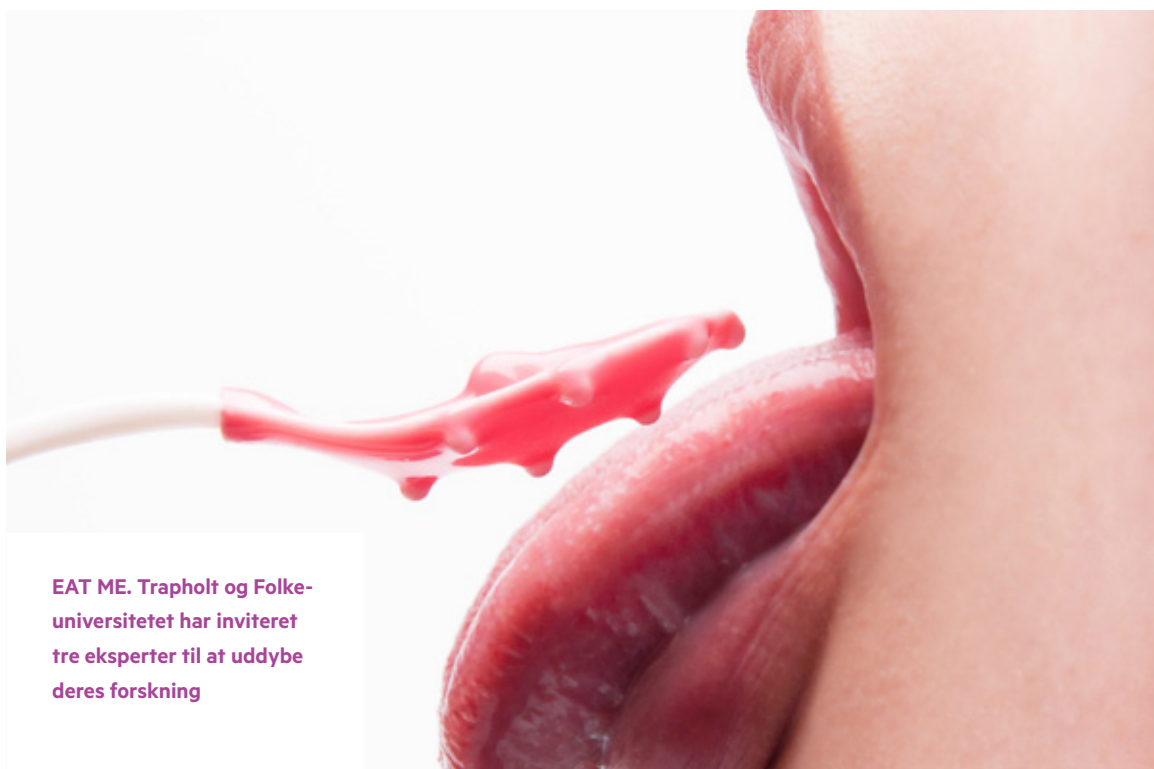
Kl. 16.30-17.15 Magt og pragt for konge og knægt
Jørgen Hein, museumsinspektør, Rosenborg
Kl. 17.15-18.00 Vis mig dit smykke, og jeg skal sige dig, hvor magtfuld du er. Anni Nørskov Mørch, kurator, Koldinghus

Holdnr: 1812-105, 1812-106, 1812-107

Dato: 3 tirsdage, 3/4, 17/4 og 22/5

Pris: 175 kr. Studerende: 90 kr. pr. gang

Sted: Koldinghus, Markdanersgade 11, 6000 Kolding

EAT ME. Trapholt og Folkeuniversitetet har inviteret tre eksperter til at uddybe deres forskning

Praktiske *oplysninger*

Åbningstider og kontakt

Telefontid: Mandag til fredag kl. 10.00-15.00

Folkeuniversitetet i Odense
Syddansk Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M
Tlf. 6550 2772
E-mail: fu@fu.sdu.dk
www.fuodense.dk

Tilmelding

Tilmeld dig på hjemmesiden fuodense.dk

Forplejning

Kantine IV på Campusvej er åben alle hverdage indtil kl. 20.00 og lørdag indtil kl. 13.00. Starbucks på Campustorvet har åbent alle hverdage indtil kl. 18.00. Der er også mulighed for at købe kaffe, the, vand og snacks i automater.

Forbehold

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato og tidspunkt. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen.

Afmelding

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 120 kr. Afmelding skal ske senest 14 dage før holdstart.

Fotos og illustrationer

Med mindre andet er angivet, stammer billedmateriale fra billedtabaserne Stock.xchng, iStockphoto.com, Shutterstock og WikiMedia. Fotos af forskere: montgomery.dk. Layout og grafik: Oddfishlein.

Bøger, noter og slides

Til forløb, hvor bøger er inkluderet, udleveres bogen første undervisningsgang. Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

Sekretariatet

Sekretariatsleder
Annette Hansen

Programredaktør
Ditte Løndahl Farup

Studentermehjælper
Kristian Boeskov

Bogholder
Susanne Willum

Undervisningssted

Folkeuniversitetet i Odense
Syddansk Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M

Rabatter

Studerende kan deltage i alle hold med 50 % rabat, hvor bøger, forplejning og andre udgifter ikke er inkluderet. Oplys uddannelsessted og årskortnummer/CPR-nr. på hjemmesiden. Husk studiekort første undervisningsgang.

Rabatter med aftalekoder

Ansatte på Syddansk Universitet har gratis adgang til alle hold, hvor bøger, forplejning og andre ekstra udgifter ikke er inkluderet.

Alumner kan deltage i udvalgte hold med 50 % rabat på Syddansk Universitet i Odense og i Kolding.

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd kan deltage i udvalgte hold med 50 % rabat på Folkeuniversitetet i Odense og i Kolding.

Medlemmer af Teknisk Landsforbund Fyn kan deltage i udvalgte hold med 40 % rabat på Folkeuniversitetet i Odense.

Kontakt sekretariatet på fu@fu.sdu.dk for at få en aftalekode og information om tilmelding med rabat.

Styrelsen

Niels Kring (formand), afdelingsleder, cand. mag., Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet / Louise Nyholm Kalstrup, lektor, ph.d., Institut for Historie, Syddansk Universitet / Johs. Nørregaard Frandsen, professor, H. C. Andersen Centret, Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet / Eva Tøjner Götke, sognepræst, cand.theol. Thomas Kingos Kirke, Odense / Gertrud Hvidberg-Hansen, museumsdirektør, cand.mag., Faaborg Museum / Bernard Jeune, lektor, cand.med., Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet / Peter Ørting, Kulturhus- og Projektleder, Vollsmose Kulturhus, By- og Kulturforvaltningen, Odense Kommune / Mette Christina Møller Andersen, specialkonsulent, Teknisk Fakultet, Syddansk Universitet.

Programråd

Kunst: Lars Bent Pedersen, rektor, Det Fynske Kunstakademi / Ellen Egemose, museumsinspektør, BRANDTS / Anna Krogh, museumsinspektør, cand.mag., BRANDTS.

Historie: Mette Seidelin, arkivar, ph.d., Landsarkivet for Fyn / Jeppe Nevers, lektor, ph.d., Historie, Syddansk Universitet / Johnny Wøllekær, arkivar, cand.mag., Stadsarkivet i Odense / Jane Hjarl Petersen, adjunkt, ph.d., Historie, Syddansk Universitet / Lise Gerda Knudsen, Odense Bys Museer.

Religion: Mikael Aktor, lektor, ph.d., Religionsstudier, Syddansk Universitet.

Teologi: Marianne Skovmand, præst ved Diernæs og Faaborg Kirker / Jens Buchwald Andersen, universitetspræst, cand.theol., Syddansk Universitet / Anders Eyvind Nielsen, sognepræst, dr. theol., Ringe Kirke / Erik Ransby, sognepræst, cand.theol., Vor Frelser Kirke / Jens Rasmussen, hospitalspræst, ph.d. / Lars Hedegaard Hagensen, sognepræst, cand.theol., Dalum Kirke / Gabrielle Dahm, lektor, University College Lillebælt.

Filosofi: Søren Harnow Klausen, professor, dr. phil., Filosofi, Syddansk Universitet / Peter Wolsing, lektor, ph.d., mag.art., Filosofi, Syddansk Universitet.

Litteratur: Mogens Davidsen, lektor, ph.d., Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet / Dag Heede, lektor, ph.d., Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet / Claus Schatz-Jakobsen, lektor, cand.mag., Engelsk, Syddansk Universitet / Leif Søndergaard, studieleder, ph.d., Litteraturvidenskab, Syddansk Universitet.

Sundhed: Kim Brixen, sygehusdirektør professor, ph.d., Odense Universitetshospital / Bernard Jeune, lektor, cand.med. Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet / Tomas Homburg, afdelingsleder, cand.mag., Sundhedsvidenskabeligt Fakultetssekretariat, Syddansk Universitet.

Naturvidenskab & Teknologi: Nadia Dyrberg Egemose, AC fuldmægtig, ph.d., Det Naturvidenskabelige Fakultetssekretariat, Syddansk Universitet / Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor, lic.scient., Biologi, Syddansk Universitet / Søren Hassing, lektor, ph.d., Institut for Teknologi og Innovation, Syddansk Universitet / Niels Kring, afdelingsleder, Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet / Carl Th. Pedersen, lektor, dr.phil., Kemisk Institut, Syddansk Universitet / Mette Christina Møller Andersen, specialkonsulent, Teknisk Fakultet, Syddansk Universitet.

Oplag: 70.000
Grafisk psætning og tryk:
Oddfishlein og Stibo Graphic

Ret til ændringer i programmet forbeholdes. Der tages forbehold for trykfejl.

Tjek altid www.fuodense.dk for nyeste information om holdene.

Trykt på FSC®-mærket papir.

Se mere om alle forelæsningsne på hjemmesiden fuodense.dk og facebook.com/fuodense

Et Sundere Fyn

Fire forskningsprojekter – ét får 1 mio. kr.

Hvad mener du, at vi skal forske i? Hvilke sygdomme skal prioriteres, når forskningsmidlerne skal fordeles? I 'Et Sundere Fyn' inddrager OUH og SDU borgerne i prioriteringen af sundhedsforskningen. I et samarbejde med TV2/Fyn får du mulighed for at bidrage med din stemme. Der er sat 1 mio. kr. på højkant.

Den 16. april kan du møde de forskere, som du kan stemme på, og få viden om deres projekter. Du møder også repræsentanter for ledelserne på OUH og SDU samt Esben Seerup, direktør fra TV2/Fyn, der fortæller om den regionale stations engagement i projektet.

“Et Sundere Fyn” kan følges hele ugen på TV2/Fyn samt via det store Awardshow den 23. april. Det er gratis at deltage – og vi giver kaffen!

**16. april
2018**

**Kl. 19.00
- 21.00**

**O100 og Campustorvet,
SDU Odense**

ETSUNDEREFYN

OUH
Odense Universitetshospital
Svendborg Sygehus

TV2/FYN SDU